Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:o 26 (1798) 34:E ÅRG. LÖSNUMMER 35 ÖRE. UPPLAGA A.

IDUN
ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET
GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 26 JUNI 1921.

HUVUDREDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR: EBBA THEORIN.

ANNA Q. NILSSON, FILMEN OCH LYCKAN

DET KAN NOG synas litet underligt — inte minst för henne själv — att när en svensk-amerikansk ung filmstjärna som fröken Anna Q. Nilsson är på en kort visit i Stockholm, blir hon omringad av intervjuare, som noggrant anteckna hennes hårfärg och tankar. Men å andra sidan, denna uppmärksamhet beror ju inte bara på hennes egenskap av filmstjärna, utan är också en tribut åt skönheten, som alltid bör hyllas, eftersom den är en gudagåva, liksom geniet, och som detta kommer till utveckling bara genom — arbete. Nå, fröken Nilsson omges ju också av en annan gloria: framgångens. Liksom hennes fotografi, som vi se här, skulle kunna vara bilden av en amerikansk idealskönhet, så skulle hennes levnadsöde kunna vara taget direkt ur en amerikansk idealnovell, eller skola vi hellre säga idealfilm? Från sitt fädernehem i Hasslarp i Skåne kom fröken N. som mycket ung ut till Amerika, egentligen inte i avsikt att stanna där. Hon började sin bana som konstnärsmodell och kom så in vid filmen. I 9½ år har hon nu låtit sitt täcka svenska ansikte tala från filmen (också i Sverige ha vi fått se en del av de filmer, i vilka hon uppträtt) medan hon i verkliga livet talat bara engelska. Det har väl varit litet svårt, att nu, sedan hon inte på 14 års tid sagt ett ord svenska, få språket på tungan igen. Men det flyter nu i alla fall, det skånska tungomålet med den lätt utländska accent och de främmande ljud, som passa det så väl — en smula "kontinentalt" som det språket är i jämförelse med andra svenska munarter.

Anna Q. Nilsson, en svenska, som blivit typisk amerikansk filmskönhet. Foto Wolfenstein.

Dem som äro nog smidiga, omformar Amerika lätt, gör dem sköna som prinsessor och starka som amasoner, och man tror den f. d. lilla skånska flickan, när hon berättar att hon av amerikanarna alltid blir tagen för en av nära besläktad ras — en från Canada eller Australien. Fröken Nilsson bor i Newyork och hon anser sin hemstad vara den enda stad i världen, där man kan leva — liksom vi andra, som bo i Paris, Stockholm eller Grönköping, anse om vår. Naturligtvis uppehåller hon sig också långa tider i Hollywood, den berömda filmstaden nära Los Angeles. Där hon bland sina bekantskaper har en Chaplin, en Mary Pickford m. fl. m. fl. — bekantskaper bara, ty vänskaper får man så få i Amerika, säger hon, de äro för ett litet land som Sverige.

Fröken Nilsson, som till sitt ärliga svenska namn satt på amerikansk fason en initial: Q., det varder uttytt Quirintia, (liksom hela hennes skönhet blivit amerikaniserad), ligger nu i underhandlingar med regissören Petschler om att under sin vistelse i Sverige spela Anna i "Värmlänningarna". Blir det icke av, reser hon snarast hem till far och mor och bror i Åstorp igen. Och kanske — kanske, förmoda vi, är det ändå skönare att under några korta dar vara den första i Åstorp än låt till och med vara den andra i Hollywood.

E. TH.

SEMESTERMÖJLIGHETERNA - AV GWEN

SOMMARENS FÖRMÅGA ATT MOTSVARA FÖRVÄNTNINGARNA.

TVÅ FAKTORER GÖRA SOMMAREN till ett problem för alla de kvinnor, vilka själva få sörja för sin trevnad under den årstid, som vi, trots ett långt livs besvikelser i den vägen, envisas att kalla den vackra.

För det första är det nu en gång så här i livet, att man med glädje gnor och sliter i det, sålänge man accepterar slitet, vardagen och det gråa enahanda. Så fort en människa anser »att det skall så vara», reder hon sig i vilken situation hon än befinner sig, och far icke illa. Sålunda kommer det sig, att de flesta normala kvinnor, de må ha ett yrkesmässigt förvärv eller leva på räntor, med jämnmod fördraga den av kung Karl Johan så skönt formulerade satsen: Vem f-n har sagt att mamsell skall ha' det så roligt?

Det kan vara rätt viktigt, att göra detta klart för sig, ty genomskådar man först riktigt sig själv, blir det genast litet lättare att lägga problemen till rätta. Det är just accepterande av status quo, »när det skall så vara», och dess motsats, fordran på lyckan och den obändiga protesten mot att den uteblir, som gör icke endast sommaren, men var och en av årets högtider till verkliga blindskär för den mänskliga självbehärskningen. Vem har icke hört medmänniskorna klaga över julen, över helgerna, över pingst — kanske i all synnerhet över denna tid, när allt vad liv och anda har erfar ett schablonmässigt begär, för de flesta aldrig tillfredsställt, att »hänryckas» — och över midsommar.

Detta betyder ingalunda, att dessa tider i och för sig äro sämre än andra, det betyder endast och allenast, att vederbörande då mer än eljes har ett behov av att känna sig lycklig, att vara på livets solsida, att i någon mån leva ut den inre soldrömmen, som vi nordbor mer än andra städse bära i våra hjärtan.

Därför står för mången sommaren som ett verkligt lidande. Icke därför att tillvaron och staden, i vilken vi bo, blir på något sätt värre om sommaren än om vintern, utan ologiskt och pockande därför att det vi icke ha, landet under sommaren, blir en högsång av härlighet för alla dem som ha det så ställt, att de kunna uttaga alla dessa möjligheter.

Och härmed komma vi till den andra svåra faktorn för ett rätt uppskattande av sommaren. Det är arbetsårets sista veckor som ägnas åt planläggningen, det må alltså vara förlåtligt att den icke kan ske med hela den kraft som erfordras. Det är ofta något påfallande håglöst i kvinnornas sätt att ordna sin trevnad; en håglöshet som man sällan finner hos männen. De ha inte det minsta svårt att tänka sig att de, ensamma med sig själva och med en ytterst måttlig penning, kunna förskaffa sig själv så mycket av sommarens härlighet som överhuvudtaget står till buds att få. Men icke så kvinnorna. »Läsarinnornas spalt» i Idun lämnar ett tydligt belägg på den saken. Det är rent hjärtskärande att se, hur många arbetande unga kvinnor som stå alldeles handfallna när det gäller att ordna det bra för sig över sommarens korta lediga veckor. En av dem har till och med undrat, huruvida en ensam dam, som reser, är berättigad att intaga sina måltider i hotellens gemensamma matsalar, eller om hon lik en pestsjuk skall äta på vad missromanerna så vackert kallar »sina rum»!

Herregud, hon skall naturligtvis äta var det passar henne — och jag kan inte tänka mig att det passar henne att »intaga sina måltider på sina rum». Dessutom vet jag alldeles säkert att ett sådant arrangement alls icke passar personalen, som av hjärtat kommer att avsky en sådan pensionär.

Nå — nog om det!

Vad jag ville komma till, är egentligen i korthet detta: att ingen kvinna, ung eller gammal, rik eller fattig, utarbetad, eller bara uttråkad, behöver förgäves söka sin semestertrevnad. Detta är utgångspunkten.

Sedan kunna de trevnadssökande delas upp i två kategorier, de som, likt männen, äro »sig selv nok» och som kunna ha trevligt på egen hand, utan sällskap, och de som måste ha ett likasinnat sällskap, vid vilket de äro bundna för en del av eller hela semestern.

Den första kategorien är suverän. Den reder sig förmodligen mina välgångsönskningar förutan.

En hälsning vill jag dock sända dem: det är roligt och billigt att vandra ensam, och en kvinna kan i våra kultiverade bygder snart sagt över hela landet vara säker på att få anständigt nattlogi och tillräckligt med ätbar mat. Med det sista förstår jag icke tre mål lagad mat om dagen, vilket i mitt tycke är ett fullkomligt oting. Den glädjetid, under vilken själ och kropp skola vila, skall man icke belasta organismen med en massa mat, utan i detta avseende skona både kroppen och portmonäen och i någon mån ta dagen som den kommer. Var viss om att den blir trevligare på det viset!

I flera årtionden har det i vårt grannland Norge, där man i hög grad förstår konsten att med en otroligt billig penning ta ut största möjliga sötma ur de korta veckor arbete och klimat tillåter en vistelse i naturen, varit god sed att bildade och arbetströtta damer med ränseln på ryggen och solfräknar på näsan strövat genom landet och över fjällen, och vad de därav mist i soignerad elegans ha de sjufalt fått igen i hälsa och kraft.

Medvetandet om detta borttager en gång för alla på ett befriande vis föreställningen om att endast de människor, vilka kunna hålla sig med egna, mer eller mindre magnifika, sommarhem äro riktigt sommarlyckliga.

Vi bo i ett av jordens härligaste länder, vårt folk är troligen det mest kultiverade som finns — varför skall en massa schabloner hindra oss från att gå ut i allt detta, taga dagen som den kommer, och uppleva all mänsklig härlighet?

Det är icke litteratur, att det i bäckarna finnes fisk och i skogarna bär, att en dryck mjölk nästan överallt står till buds, och att man lär mer om både land och människor när man inte åker i Rolls-Royce genom bägge delarna, hade jag så när sagt!

Komma vi så till den vanliga kategorien: De som icke kunna vara ensamma. Den här spalten räcker inte till för att uttrycka, hur gärna jag skulle till nästa helg, när deras hjärtan svälla av ständigt gäckande förväntningar, vilja giva dem och förmå dem att mottaga ensamlyckans gåva. Men till dess de komma till denna härlighet, få de naturligtvis acceptera sig själva sådana de äro, och skaffa sig ett sällskap.

Jag hör helt hit hur många tiotal av mina läsarinnor som med förtvivlade rop lägga ned tidningen, sägande: hur skall det gå till, vi känna inga människor, och Lydia och Ulla, Signe och Maria, som vi känna och stå nära, äro dels otäcka och avskyvärda, och skulle fördärva vår fröjd, dessutom skola de vara både här och där, men ingenstädes där även vi kunna vara.

Jag skall be att än yttermera få förarga dessa mina okända vänner, viss som jag är om, att de skola i nio fall av tio vara nöjda med rådet — om de följa det!

De skola annonsera! Exempelvis i Idun. Och i annonsen skola de sanningsenligt lämna sådan upplysning, som kan åstadkomma att en »likasinnad» fäster sig vid saken, tänker att här finns den sökta kamraten, och slår till. Det medgives villigt att sättet varken är exclusivt eller aristokratiskt vid första påseendet. Men å andra sidan! — Ett på så sätt uppgjort kamratskap för en kort tid, får intet av den indiskretion som en vänskap eller vilket som helst personligt förhållande har. Det har redan därigenom mycket stora utsikter att lyckas väl.

Därtill kommer ännu en sak, som är i hög grad glädjande. Var och en som rört sig utom sina egna fyra väggar i det svenska samhället, kan konstatera förhållandet. Det är hos oss regel, icke undantag, att folk äro vad man brukar kalla »hyggliga». Det långt övervägande flertalet av de unga kvinnor man tillfälligtvis träffar — på resor, genom arbetet, hos vänner — äro icke endast personligen mer eller mindre angenäma och förståndiga, men de äga därtill i de allra flesta fall den hyvs och reda som är förutsättningen för att någon gemenskap skall bli fördelaktig. Jag går så långt som till att våga påstå att man kan lugnt förutsätta att med den hjälp naturen och sommarens härlighet erbjuda, kunna två jämnåriga svenskor, vana vid någotsånär likartade förhållanden, tämligen lugnt räkna med att bara få trevligt av varandra.

Att detta icke är överord, kan möjligen framgå av det kända faktum, att det är ganska sällan, man hör att unga män icke funnit sig väl med sina närmaste logementskamrater under beväringstiden. Tänk — hur mycket lättare skall det då icke vara för två unga damer att trivas ihop, ty intet är väl i och för sig mindre utgallrat eller kvalificerat än en beväring!

Det är, därest man vill vara nogräknad, alltid något billigare att vara två. Man delar både skjutsar och rum, om det kniper, och man får större tålamod att restlöst taga ut alla vagabondagets möjligheter. På båtleder är det avgjort trevligare att ta' däcksplats om man har sitt eget sällskap.

Viktigast av allt är dock, att Ni, min okända väninna, icke sitter blek, håglös

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalité
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Påhlssons Choklad- och Kontektfabrik, Malmö.

CRÊME DE CHOLEPALMINE
Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.

HERTIGENS BRÖLLOP — AV BEATRICE ZADE

INTERIÖR FRÅN KURLANDS SISTA HOV ÅR 1779.

MASKERADEN ÄR SLUT. DEN ENA vagnen efter den andra lämnar Schwedhof vid flammande facklors sken. Festgemaken omsvepas av mörkret, och nattlig stillhet lägrar sig kring lustslottet.

Men betjäningen har ännu icke fullgjort sitt dagsverke. Gästvåningen är klart upplyst och utsökta förfriskningar måste serveras därinne. På hertigens uttryckliga önskan skola båda familjerna von Medem stanna kvar över natten, ty Hans Höghet anser, att varken fru Agnes' bröst eller hennes svåger lantmarskalkens hjärta skulle tåla vid återfärden till Mitau så sent. Flera dagar förut ha rummen vädrats och ordnats om, så att de blivit pompösare och komfortablare. Det är tydligt, att hertigen vill utmärka Medems framför landets övriga magnater. Man förvånas dock allmänt över att han i egen person ledsagar sina gäster till deras rum, bjuder och krusar och formligen strör omkring sig artigheter eller älskvärt smicker. Det blir sent, innan han äntligen drager sig tillbaka. Och då ha allesammans måst lova att före avresan följande dag låta anmäla sig hos änkehertiginnan Benigna.

När dörren stängts efter hans Hans Höghet och kammarherrarna, avskedar fru Agnes med en kort gest alla lakejer och börjar själv blåsa ut större delen av ljusen i salongen. Hennes sparsamma sinne plågas av det oerhörda slöseri, som här bedrives. Ja, föreställningen, att tjänarna snart skola fråssa på kvarlämnade läckerheter, förmår henne att trotsa svägerskans ogillande blickar och samla ihop konfekt, dadlar och makroner från skålar och fat för att låta de dyrbara resterna försvinna i sin ridikyl. Under tiden mäter hennes man golvet med stormsteg, synbarligen eftertänksam och irriterad. Den tjocke lantmarskalken gäspar i ett soffhörn, medan hans maka, den godhjärtade Anna, och deras älsta nièce, Elisa von der Recke, taktfullt ägna uppmärksamheten åt ett par gamla oljemålningar. De unga kusinerna, Dorothea och Louise, roa sig med att prova hela familjens masker framför spegeln i det angränsande kabinettet.

— »Märkvärdigt... helt enkelt incompréhensible...», mumlar friherre Johan Fredrik allt emellanåt under sin vandring.

Slutligen frågar svägerskan vad det är, som så ytterligt förvånar honom. Han stannar tvärt, ser från den ene till den andre med hjälpsökande blick, slår ut med handen... och går vidare. Lantmarskalken börjar småskratta, så att det gurglar i halsen på honom.

Fru Agnes skyndar att taga parti för sin man. Hon står rakryggad och självsäker framför bordet. Det tjocka bruna sidenet lägger stela veck kring hennes höfter, och

Dorothea av Kurland. Oljemålning av Anton Graff. Originalet på slottet Sagan. Med benäget medgivande av Professor Rachel, utgivare av Elisa von der Reckes memoarer och brevväxling.

plymen i håret vippar upp och ned. Hon är väl sminkad och djupt urringad, med tydlig avsikt att se ungdomlig ut. Friherre Johan Fredrik är hennes tredje man och flera år yngre än hon.

— »Certes... certes...» börjar hon och fläktar med solfjädern, ty hettan stiger åt huvudet. »Hertigens uppförande är en gåta, det måste väl medges. Varför skickar han mig ett brev med Karl? Är min styvson hans kurir, kanhända? Vad har hertigen med gymnasiets elever att skaffa? Måste man ej tro, att det är fråga om en statshemlighet?.. Mou Dieu, om det endast gäller att be Doris uppträda i sångspelet på änkehertiginnans födelsedag och inbjuda oss alla till balen... varför ej gå öppet till väga?» Fru Anna svarar litet trött:

— »Ja, det där brevet är ju underligt».

Lantmarskalken däremot tiger och kniper ihop ögonen med en min, som om han alltför ofta hört ämnet dryftas. Då fortsätter fru Agnes:

— »En gåta, mina vänner! En gåta är det... Alla dessa antydningar om en viktig angelägenhet, om önskan att rådgöra med den dygdeädla unga damens föräldrar, ja framställa ett förslag... Vem kan tro annat än att här pudelns kärna är till finnandes! Måste jag ej räkna med att ett giftermål åsyftas?.. Och sedan fullständig tystnad! Tillfällen till förklaring ha sannerligen ej fattats. Vi flyttade genast in till Mitau och infunno oss på slottet till gratulation i god tid... Hertigen står vid sin mors sida, uttömmer sig i älskvärdheter och nådigt intresse, men låtsar, som om brevet aldrig skrivits. Ja, på hovfesten är han lika mot alla, dansar icke ens med Dorothea. En gång sätter han sig visserligen mellan våra döttrar och ber dem för allt i världen komma till maskeraden på Schwedhof. Annars ingenting! Pas du tout!.. Icke ens i kväll har han för övrigt visat Dorothea någon särskild uppmärksamhet... Äro vi kanske hertig Peters narrar? Johan Fredrik har rätt. Hela historien är fatal».

Fru Agnes låter solfjädern falla och börjar häftigt draga av sig de långa handskarna. Hennes haka darrar på ett oroväckande sätt.

Lantmarskalken reser sig upp för att taga godnatt av kära släkten. Han har sedan gammalt respekt för den rika och myndiga svägerskan. Fru Anna ropar på Louise.

Innan de unga flickorna hunnit träda in, viskar Elisa von der Recke:

— »Stackars Doris! Det är synd om vår älskling. Vi få verkligen ej låta henne märka hur besvikna vi äro». Däruti instämma de andra.

Strax därefter avlägsna sig lantmarskalkens med Louise. Dorothea och Elisa kyssa föräldrarnas händer och uppsöka sina sovrum, där kammarjungfrun väntar med nattdräkterna.

Elisa knäpper upp den åtsittande dräkten, lägger puderkoftan kring axlarna och slår sig ned vid toalettbordet. Håret måste tagas ned, borstas och viras kring styva papiljotter. I morgon vill hon åter ha sin vanliga lockfrisyr. Spegeln återger ett lugnt, vackert ansikte. Pannan är hög och fint välvd, hyn frisk och hakans rundning käckt framträdande. De stora, mörka ögonen stråla varma och kloka under bågformiga bryn. En egendomlig charme ligger i dragens uttryck. Det förråder livliga känslor och djupa tankar, men också överspänt svärmeri och förtidig resignation... Ett olyckligt äktenskap, förlusten av flera älskade personer och svåra själsstrider ha gjort den tjugufemåriga Elisa von der Recke till fanatisk pliktmänniska. Hon anser sig icke ha rätt att för egen del fordra något av livet och är besluten att framför allt främja andras lycka. Ja, hennes närvaro på Schwedhof i afton betyder till och med ett offer. Alltsedan skilsmässan från sin man undviker hon nämligen alla större sällskap, och endast hoppet att kunna vara sin unga syster till hjälp vid ett viktigt avgörande har efter det ominösa brevets ankomst på nytt dragit henne in i hovlivet.

Systrarnas rum ligga bredvid varandra. Dörren emellan dem står öppen. Nu ropar en fyllig, kristallklar stämma Elisas namn:

— »Voilà, chère soeur! Detta har jag funnit i mitt rum... Ett till mig adresserat paket.»

På tröskeln står Elisas styvsyster, hennes fars dotter i andra giftet, den sjuttonåriga Dorothea von Medem. Med nervöst darrande fingrar sliter hon upp papperet. Det stora hertigliga sigillet rives itu, och vaxbitar falla ned på mattan.

Dorothea är en förtjusande flicka, vars ungdomsfriska, pikanta fägring väcker uppseende överallt. Hon hör till Mitaus mest firade skönheter, och ingen hjärtesorg har hittills fått dämpa hennes levnadslust. Hon är munter och naturlig, men också barnsligt mottaglig för smicker och mycket ärelysten.

Kammarjungfrun tar hand om omslaget. Hertig Peters present består av en liten

---

och blodlös på er kontorstol, och tänker att för er finnes inga möjligheter, ty skärgårdspensionaten äro bara desillusioner, det vet ni av erfarenhet, och privata resurser har ni inga. Ni har, precis som er unge eller gamle broder, alla de möjligheter, som kunna upprinna i er hjärna, och som tillvaron överhuvudtaget kan förverkliga. Det är bara att ta' ränseln på ryggen och söka upp dem!

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

FREDRIK BÖÖKS NYA ARBETEN

PROFESSOR FREDRIK BÖÖKS MED mycket intresse motsedda skildring av vår moderna litteraturs idéströmningar och huvudfigurer föreligger nu i en ståtlig, diger volym från Norstedt & Söners förlag. Det totalintryck boken gör är starkt och betydande, och ingen ärlig kritiker skall kunna neka till att Böök utformat ett monumentalt verk och med heder skiljt sig från den svåra uppgiften att objektivt avvägande karaktärisera och bedöma litterära personligheter, av vilka endast få nyss blivit "historiska" och ett flertal ännu lever och verkar.

Framställningen börjar med Viktor Rydberg, som klart och fyndigt belyses i sin särställning som på en gång "klassisk" och "romantisk", strängt förnuftsmässig och djupt sensibel i sin poesi och vars dualistiska gärning spirituellt åskådliggöres i följande rader. "Den siste skald, som fått Betlehems stjärna att stråla med hela sin underbara mystik, är samme man, som gjort mer än någon annan för att övertyga det svenska folket, att det var en helt vanlig stjärna, alls icke sänd av Herren."

"Signatur"-poeterna ses här för första gången i sina riktiga proportioner, och från Wirsén skingrar Böök med rask hand den rosendimma av känslofull överskattning, som varit en liten naturlig reaktion mot speciellt nittitalisternas spott och spe. Åt Snoilsky ägnar han ett briljant skrivet kapitel, utmärkt av en rad psykologisk fina iakttagelser, icke minst ifråga om de ömma punkterna i skaldens psyke. Åttiotalet karaktäriseras i breda säkra drag och med en rättvisa, som ter sig i hög grad välgörande efter många år av lidelsefullt för eller mot. Vad Strindberg beträffar har nu Böök från en kylig, ibland fientlig stämning arbetat sig fram till både förstående och uppskattning och fäller i sin litteraturhistoria omdömen, som utan tvivel kunna bestå, noga överlagda och sinnrika som de äro. I nittiotalsdiktarnas glansfulla led frapperar i synnerhet den vackra, med värme föredragna studien över Oscar Levertin, vars andliga höghet och centrala betydenhet inom vårt kulturliv framstår allt klarare halvtannat årtionde efter hans död. Uppsatsen om Per Hallström är en skickligt utförd omgjutning av de många subtila essayer Böök ägnat denne beundrade författare och överraskar oss

Professor Fredrik Böök.

icke oangenämt genom några lätta inslag av kritik. I Selma Lagerlöf-kapitlet, ett bland bokens i sak yppersta, finna vi en livfull utläggning av den bestickande iakttagelsen, att Gösta Berlings saga i vissa primära psykologiska grepp och även i stilen rönt påverkan från Carlyles berömda The French Revolution. Karlfeldt, Pelle Molin, Josephson, Albert Engström karaktäriseras med skarpsinne och känslighet, med en osviklig blick för vad som är kärnan i vars och ens väsen och hans diktnings emotionella motiv, under det Strindberg efter "omvändelsen" och Ola Hansson skärskådats mera utifrån.

Fredrik Bööks arbete om Sveriges moderna litteratur stämmer den initierade läsaren ofta till beundran, vare sig det gäller teckningen av några djupgående idériktningar — t. ex. den tyskklassiska linjen och den nietzscheanska strömningen — eller psykologiska detaljdrag vid analyserna av upplevelse och dikt och dessas inbördes sammanhang. Man förvånas över den intellektuella smidighet, som med stöd av känslans intuitiva kraft osökt inträngt i dessa skiftande personligheter och värden, förstått motsättningar och beröringspunkter och funnit så träffande, övertygande ord vid skildringen av dem alla. Vi se en organisk helhet, som bokstavligen lever, vi förnimma, hur tankarna och motiven växa, och känna det andliga livets pulsar slå.

Bööks betydande egenskaper som skriftställare, stilens rikedom, pregnans, böjlighet och logiska skärpa, ha aldrig förut visat sig så påtagliga som i hans litteraturhistoria och i den samtidigt utgivna femte volymen Essayer och kritiker (1919—1920). I det sistnämnda arbetet dominerar professor Bööks installationsföreläsning i Lund i höstas. Den handlar om Tegnérs epilog 1820 och bereder med sitt klassisk-humanistiska tankeinnehåll, sin manliga ideella hänförelse och stora formella konst en värdig, en ungdomsvarm renässans åt den Tegnérska akademiska vältaligheten. Vidare finna vi bland de nya vittra uppsatserna det utförligaste och finaste, som hos oss blivit skrivit om Dostojevskijs mysteriösa och snillrika människoskildringar, ett par friska, intagande små studier över Otto Ludwigs och Gottfried Kellers mästerverk, en utförlig, lugn, mycket lärorik och underhållande negativ kritik av de två hetsiga negativisterna, hatförkunnaren Kurt Eisner och Heinrich Mann, de ledande "litterära bolsjevikerna" i Tyskland. Det synes mig ganska uppenbart, att Böök i sin polemik mot deras själsliga tidstyp blundar för det allmänt berättigade i deras oppositionsställning och att han består sig med en alltför kärleksfull inriktad syn på bl. a. "systemet Preussen", en apriori över-sympatisk hållning inför borgardöme, militärordning och ämbetsmannastil. Böök förbiser konsekvent det gamla samhällets utväxter och oarter.

Prägeln av enhet över Fredrik Bööks inflytelserika verksamhet som kritiker, en kulturkritiker av hos oss mindre vanliga mått, är starkare kännbar, allvarligare betonad i denna samling essayer än i någon tidigare. Han för målmedvetet de ursprungliga, sunda, konservativa livsmakternas talan med ojämförlig intelligens, talang och bravur. Att han emellanåt mycket virtuost slungar någon äkta och god samhällsopponent i samma kritiska svavelbad, som fått mottaga en flock hysteriska ideologer och humanitära skojare för dagen, det är ju blott mänskligt. Åskådaren har i varje fall glädje av den böökska polemikens utomordentliga krigsberedskap, snabbhet och slagkraft, dess suggestiva ordval och kvickhet.

ERIK NORLING.

---

värdefull blomstermålnig i olja, och en öppen biljett sitter instucken i ramen. Systrarna läsa den gemensamt.

— »Under konserten lade jag märke till att Ni, min allranådigaste, fäste ögonen på detta blomsterstycke och tager mig nu friheten sända Er det. Dessa blommor vissna ej. Måtte himlen alltid beskydda och bevara Er, allraskönaste blomma!»

De unga damerna småle mot varandra, och Dorothea ropar triumferande:

— »Det blir allvar! Han friar... han friar, och jag blir hertiginna!» Yr av glädje rusar hon genom rummet, lindar släpet om armen och uppför en solodans.

Men en halvtimme senare, när kammarjungfrun gått sin väg och allt blivit stilla, hör Elisa hur Dorothea kastar sig hit och dit på sängen. Sakta stiger hon upp och går in till system, faller på knä vid hennes bädd och kysser det älskliga ansiktet. Månne det endast är nattlampans gröna sken, som gör det så blekt? Nej, kudden är våt, och de späda skuldrorna skakas av undertryckta snyftningar. Ett par mjuka armar läggas kring Elisas hals.

— »Vad är det, min kära? Varför är du sorgsen?.. Till mig, din trognaste vän, kan du ju anförtro allt...»

Dorothea har förlorat sin självbehärskning och bekänner sina innersta tankar.

— »Jag undrar om söta mor tvingar mig till giftermål med hertigen», viskar hon. »Säg, Elisa, måste jag svara ja, om han friar? Jag plågas av oro för framtiden.»

Elisa tvekar ett ögonblick, medveten om sitt inflytande över system. Sedan smeker hon de runda kinderna och säger:

— »Skulle det då icke göra dig lycklig att intaga den högsta platsen i hertigdömet? Att verka för endräkt och sammanhållning under dessa oroliga tider?.. Från din tidigaste barndom har ju du liksom jag älskat vårt fädernesland högst av allt. Vilket tillfälle skulle du icke få att gagna det genom förmedling mellan furste och folk, genom välgörenhet, genom personliga sympatier. Även vid utländska hov kan en försiktig kvinnohand uträtta mycket gott för Kurland...»

— »Ja, det är sant... Javisst... Men Elisa, nog är väl ändå hertigen bra gammal och ful... Och två fruar ha redan övergivit honom... Hans naturliga dotter, grevinnan Wartenberg, är jämnårig med mig... Du kan ej begära, att jag skall älska hertig Peter. Nog förstår du min ängslan, du som själv varit så olycklig i ett äktenskap med en äldre man...»

— »Ack, Doris, tänk icke på mitt öde! En rå despot som Recke kan ej jämföras med hertigen, som är en god och mild människa. Han bemöter sin mor vördnadsfullt och sina underlydande vänligt. En god son blir alltid en bra äkta man... Att han förut haft otur, bör icke avskräcka dig. Varken den tyska prinsessan eller storfurstinnan Eudoxia passade honom. Jag är övertygad om att han varit utan skuld... Även du, min kära, har blivit bedragen. Du vet hur ett känsligt hjärta lider genom olycklig kärlek... Är icke en storartad

NERLIENS
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33
Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner
Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. .·. Precisera godhetsfullt vad Ni önskar.
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

Var hälsad och välkommen! Dikt af Johan Nordling.

Var hälsad, unge vandringsman,
som har fått nog af staden,
den gråa fångcellsraden
och gatans dunst och damm!
Vid första pust från häggen
du slog din bok i väggen
och letade ur skrubbens djup din
slitna ränsel fram.

Välkommen till vår vildmarks-
kant bland sjöarna och bergen,
som alltid håller färgen
i solsken, ur och skur!
Vårt stolta frihetsrike,
där hvar man är en like,
hvart kräk och kryp din vän och
bror hos allas mor Natur.

Här finns ej krog och lyxhotell,
men källans skål i skogen
står alltid redobogen
att bjuda dig sin brädd.
Ditt bord blir hjortronmyren,
och efter äfventyren
du somnar sorglös, som en gud
på mossans friluftsbädd.

Var hälsad ock, du mammonsträl,
om än din lock är grånad
och bitter och förhånad
din själ bak frackens gull!
Än är det tid att vända,
förrn dagen gått till ända,
och ta en annan hemfärdsväg allt
för din frälsnings skull.

Välkommen, om du kan engång
bland fria männer glömma
att mäta och att döma
med människornas mått!
Här gälla alla dagar,
naturens enkla lagar,
för hvilka ingenting är stort och
ingenting är smått.

Här finns ej nådig öfverhet och
stinna penningpungar.
Här äro alla kungar
på egen rot och grund.
Men ofvan bergens kammar
vår Solgud väldig flammar,
och honom hylla våra verk från
sådd till skördestund.

Ja, var då hälsad en och hvar,
som gömmer innerst inne
en dröm, ett hopp, ett minne,
dem världen ej får se!
Välkommen, hvad du heter,
till trasten bland poeter,
som sjunger ur en Skebergsfur
sitt hjärtas lust och vel

Skebergsstugan, Leksand. Juni 1921

Lilla Toras Minnesfond

avsedd att understödja det svenska ålderdomshemmet i Kiel, som stiftades av svenske pastorn i Kiel friherre Carl Gösta Lagerfelt, har redan ökats något genom det lilla omnämnandet i Idun n:r 24. Här följer en redovisning av de penningbelopp, som tillställts Iduns redaktion för att överlämnas till friherre Lagerfelt: A. S., kr. 10; T—a, kr. 10; Anonym, Kattarp, kr. 10; A. Lindén, Bestorp, kr. 5; B—a B—m, Ekolsund, kr. 10. Summa kr. 45:—.

Insamlingen hålles alltjämt öppen, och även de minsta bidrag på några kronor mottagas tacksamt. I tyska mark blir det ändå det tiodubbla, till gagn för de åldriga svenska tjänarinnorna i Kiel.

livsuppgift i mänsklighetens tjänst det skönaste som kan bjudas oss?.. Ingen får emellertid inverka på ditt beslut. Om hertigen verkligen erbjuder dig sin hand, måste du antingen av fri vilja mottaga den eller också icke alls... Bestäm hur du vill, så att jag kan rätta mig därefter.»

Dorothea överlägger. Tårarna ha upphört att rinna. Hon ligger alldeles stilla och ser ut i halvdunklet. Slutligen suckar hon till helt vemodigt, men vänder sig åter till systern och småler. Det är, som när solen bryter fram efter en regnskur.

— »Naturligtvis vill jag!.. Jag vill bli rik och mäktig och se Er alla glada. Ser du, då kan jag ge glänsande fester, bära dyrbara dräkter och resa... För övrigt intresserar jag mig för politik... Bara han nu äntligen kommer sig för med en förklaring!»

Efter en hjärtlig kyss skiljas systrarna åt för natten. — — —

Audiensen följande dag blir förlängd genom en inbjudan till déjeuner vid den hertigliga taffeln. Allt är på förhand anordnat. Prakt och överflöd härskar vid det vanligen ganska enkla hovet. Silvertallrikar blänka, kristallkaraffer gnistra, blomstergrupper eller girlander ha anbringats av skickliga händer, och läckra rätter serveras. Musikkapellet har fått stanna kvar på Schwedhof och sänder från estraden bakom pelarna smältande melodier genom salen.

Hertigen sitter mellan de båda fruarna von Medem vid bordets långsida. Hans väderbitna, litet blaserade drag lysa av hemlighetsfull förväntan, men på det hela taget är han tystlåtnare än aftonen förut. Lantmarskalkinnan får nästan ensam sköta konversationen, ty även fru Agnes yttrar sällan något. Vinglasen framför hertigen måste allt emellanåt fyllas och ibland ger han Dorothea en beundrande blick, som jagar blodet över hennes ansikte. Hon vänder sig förläget till sin bordsgranne och är glad, när måltiden lider mot sitt slut.

Änkehertiginnan Benigna ger tecken till uppbrott. Lakejer i prunkande livré stå raka som ljus vid de uppslagna dörrarna till gula salongen. Därinne härskar halvdunkel, fastän klockan endast är något över två. Den disiga oktoberdagen förmår endast sparsamt tränga igenom de tunga sidendraperierna. Betjänterna måste gå skickligt tillväga för att balansera brickorna med konfekt och likör. Men stämningen blir friare än i matsalen, och snart går samtalet som brusande vågor genom rummet. Musiken befinner sig nu på närmare håll. En bisarr och rytmiskt betonad gavott fyller de ungas sinnen med lust och längtan...

Elisa von der Recke ser upp och möter Hans Höghets sökande blick. Strax därpå står han bredvid henne och böjer sig fram med en dämpad fråga:

— »Önskar måhända min nådiga taga orangeriet i skärskådande? Och törs jag bedja mademoiselle Dorothea ledsaga oss? Min mor och hovmarskalken ha godheten att hålla våra övriga gäster sällskap».

Lackerade möbler för sommarbostad och trädgård

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

Besök någon av våra utställningar eller begär katalog

Elisa vänder sig om efter systern. Men Dorothea lägger redan sin smala hand på hertigens vänstra arm och börjar gå framåt vid hans sida med nedböjt huvud och en älsklig rodnad över hals och nacke. Hon hör till de få kvinnor, som bli graciösare genom förlägenhet. Hennes rörelser äro eteriskt lätta, hennes gestalt äger förtrollande smidighet, och de rika, opudrade lockarna glänsa som mjukt silke.

I den smala gången mellan sällsynta kaktusplantor drager sig Elisa litet tillbaka, liksom för att undvika ett taggigt blad. Med förvåning lägger hon då märke till att hertigen gång på gång trycker Dorotheas hand till sitt hjärta, ja att hans fingrar till och med smekande beröra hennes blottade arm. De befinna sig redan långt borta från det övriga sällskapet...

Inne i palmhuset går Elisa fram till sin syster och yrkar energiskt på att de skola återvända till föräldrarna. Hertigen stannar och betraktar Dorothea med en lång blick, som förråder hans innersta. Liksom ofrivilligt flöda kärlekens ord över hans läppar. Han bedyrar, att hans tycke för Dorothea växt upp tillsammans med henne själv, och att han aldrig skall känna sig lycklig annat än vid hennes sida.

Dorothea lyssnar med nedslagna ögon; men ett litet förtrollande leende, halvt triumferande, halvt tvekande, leker kring den röda munnen.

När hertigen tystnar, är det Elisa, som svarar.

— »Ers höghet», yttrar hon. »Ni förstår utan tvivel min systers tystnad och högaktar den. Jag känner emellertid hennes tänkesätt och vet, att om Ni vore en privatperson, skulle hon föredraga Er framför varje annan friare och gärna skänka Er sin hand».

— »Är det sant!» jublar hertigen. Och som en vindfläkt glider jaordet över den unga flickans läppar.

Ögonblicket därefter mörknar hertigens min. Han börjar tala om de många hinder, som stå i vägen för hans giftermål med Dorothea von Medem. Från sin första gemål är han visserligen lagligt skild, men den andra vägrar fortfarande att avstå från alla anspråk på honom. Den ryska kyrkan godkänner icke skilsmässan, fastän Mitaus luterska konsistorium i fullgiltig form upplöst äktenskapet. Ett nytt giftermål kan lätt åstadkomma politiska förvecklingar... han riskerar att falla i onåd hos kejsarinnan Catharina... dessutom har man att befara jalousie hos Kurlands övriga adelsfamiljer.

Dorothea slår upp sina klara, livshungriga ögon mot den höge friaren. Men hon tiger fortfarande. I hennes ställe svarar återigen Elisa. Hon är nu mycket blek, och stämman förråder fast beslutsamhet:

— »Förlåt min frimodighet, Ers Höghet. Om dessa betänkanden ha fullgiltig kraft för vår hertig, så borde han icke ha nämnt ett ord om sin böjelse för min syster».

Hertigen nickar instämmande och urskuldar sig med sin obetvingliga kärlek, sin långvariga kamp mot den. Sedan tillägger han, att om fru von der Recke vill ta saken om hand, så kan man måhända trots allt genom klokhet och försiktighet komma till ett för alla parter gynnsamt resultat. Därefter avtalas en hemlig överläggning hos Elisa, och systrarna konvojeras av sin värd tillbaka till de andra.

En stund senare sker återfärden till Mitau...

Redan följande afton samlas familjen von Medem i Elisas bibliotek, där hertig Peter snart infinner sig utan all uppvaktning och tätt insvept i en lång, grå kappa.

Han anhåller hos herr von Medem om Dorotheas hand, men föreslår ett hemligt giftermål.

Då blir Elisa förskräckt. Skall hennes älskade systers lott endast bli en morganatisk gemåls tvetydiga ställning? En sådan åtnjuter i allmänhet föga mer anseende än en mätress... Till all lycka sätter sig hennes far emot hertigens förslag, ehuru fru Agnes är böjd för att samtycka. Avgörandet uppskjutes tills vidare. Man kommer endast överens om en högtidlig trolovning inför änkehertiginnan. Dessutom lovar man varandra strängaste tystlåtenhet.

En vecka senare har det lyckats Elisa att skingra hertigens betänkligheter och klargöra för honom vilka obehag ett giftermål till vänster skulle bereda både honom själv och hans utkorade. När Elisa påstår, att endast ett öppet erkännande av den ingångna förbindelsen gör äktenskapet till verkligt äktenskap, måste hertigen ge henne rätt. Kort efter den stilla förlovningsfesten samtycker han till hennes förslag att redan om några få dagar överraska alla genom en offentlig vigsel, men iakttaga djup tystnad i fråga om alla förberedelser. Invändningar mot ett fullbordat faktum, menar Elisa, pläga dö bort av sig själva, och det är känt med vilken förståelse den mäktiga kejsarinnan brukar behandla alla hjärteangelägenheter. — — —

Bröllopsdagen är inne. Tidigt på morgonen skickas bjudningskorten omkring i staden. Hovets intimare och vidsträcktare krets, diplomater, högre ämbetsmän, officerare och adelsfamiljer bli ombedda att genom sin närvaro ge glans åt aftonens konsert med supé. Utom Dorothea von Medems anhöriga och några få pålitliga tjänsteandar anar ingen vad det i själva verket är fråga om.

Mången framtager därför icke den modernaste dräkten eller de dyrbaraste juvelerna. En och annan kavaljer befaller kammartjänaren att endast pudra upp den litet medtagna vardagsperuken och låter frisörens nya skapelse, för vilken en oskäligt hög räkning presenterats, hänga kvar i skåpet till någon »högtidligare» fest. Och bland de äldre damerna finnas de, som icke för ett vanligt aftonsamkväm velat underkasta sig mödan att nysminka hals och barm.

Men på det hela taget är det ett elegant och muntert sällskap, som klockan 5 infinner sig på slottet och av guldgalonerade lakejer ledsagas till coursalongen, där hovmarskalken och överceremonimästarinnan göra les honneurs. Stämningen är till och med gladare än annars, ty hertigen har under den sist förflutna veckan genom ynnestbevis, förläningar och presenter skaffat sig många sympatier bland inflytelserika personer, vilka dittills ställt sig avvisande eller rent av fientliga mot ätten Biron.

Bland alla gästerna är hovpredikanten den ende, som har reda på den förestående högtidligheten. Just som han stått i begrepp att stiga i vagnen för att fara till festen, har en väntande kammarjunkare hejdat honom och på uppdrag av hertigen bett honom hålla sig redo att förrätta en vigsel på slottet. Men hovpredikanten är en föga talträngd man, som förstår att bevara en hemlighet. Han går nu omkring och hälsar på alla med ett jovalistiskt leende.

Kring väggarna brinna hundratals vaxljus, som flämta till vid varje luftdrag, och takkronornas slipade glaskläppar gnistra i alla regnbågens färger. Damernas nakna skuldror och kavaljerernas slätrakade ansikten under vita pannlockar se friska och rosiga ut i denna belysning. Man står i grupper på golvet. Ingen tycks observera sittplatserna runt omkring, sirliga soffor, taburetter och stolar, klädda med vinröd damast. Men mången blickar forskande in i de talrika, av guldglänsande amoriner uppburna speglar, som räcka från golv till tak och komma rummet att se mångdubbelt större ut.

Längst uppe vid den öppna kaminen, över vilken familjen Birons hertigliga vapen är infattat, ha prunkande blomstergrupper placerats, och mellan dem ligger en mjuk persisk matta, reserverad för landets härskare.

Efter några få minuter inträder han från galleriet och vid hans sida änkehertiginnan Benigna. De äro båda iförda galadräkter, och det väcker en viss förvåning, att hertigen bär alla sina ordnar, hans mor till och med de sällsynta pärlor, som hennes gemåls höga gynnarinna, den avlidna kejsarinnan Anna av Ryssland, förärat henne.

Med djupa bugningar och komplimanger hälsar sällskapet de furstliga personerna. Därpå äskar hovmarskalken ljud för hertigen, som nu i ett enkelt, kort tal tillkännager sin avsikt att inleda aftonens fest genom sin förmälning med en av landets älskvärda döttrar.

Solfjädrar rassla, sporrar klinga, siden frasar, lorgnetter knäppa, och ett eller annat undertryckt utrop susar genom luften... Men förvåningen drunknar i ny överraskning, ty flygeldörrarna på andra sidan öppnas, och den unga bruden träder in, omgiven av föräldrar och syskon. Dorothea von Medem! Henne har ännu ingen tänkt sig som hertig Peters gemål, som landets furstinna!..

All opposition, all kritik dör bort vid hennes åsyn. I stället fylles salen av jublande sorl. Ord av bifall och glädje, av hyllning och beundran följa Dorothea, när hon svävar fram till sin trolovade och av denne presenteras som den blivande hertiginnan. Hon är betagande skön i sin bröllopsskrud. Den vita sidenklänningen med från axlarna nedfallande släp av grön sammet markerar fördelaktigt hennes fina gestalt, och spetsslöjan kring tinningar och nacke inramar ansiktets fägring. Hennes glada, oskuldsfulla självmedvetenhet verkar som frisk blomdoft.

Hertig Peter fattar sin utvaldas högra hand, bjuder sin mor armen på andra sidan och går mellan båda in i den festligt smyckade audienssalen, där hovpredikanten redan väntar med uppslagen bok. Just som brudparet stannar under tronhimlen, stämmer musiken från balkongen upp en koral, och vigseln förrättas. Dorothea von Medem är Kurlands hertiginna.

Lyckönskningarna bli verkliga ovationer. Även herr von Medem och hans familj hedras med hjärtliga gratulationer, isynnerhet sedan det blivit bekant, att den furstlige mågen upphöjt sin svärfar till riksgreve.

(Forts. sid. 623.)

BLUS BLIR ELEGANT KEMISKT TVÄTTAD ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

W. Seeger's Hårfärg
Färgar snabbt och äkta i mörkblont, brunt och svart.
Fås överallt till Kr. 2:50

MINA LEVNADSMINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

TILL SISTA ÖGONBLICKET LÅG ångbåten krängd emot landsidan, eftersom smålänningarna hängde ut över relingen för att ropa sina smekord till Ölandsbefolkningen, som stod på hamnarmen. "Din förbannade ölänning", skreko de av sina lungors hela kraft och fingo till svar: "Din förbannade smålänning", av de uppretade människor som togo avsked. Alla voro mer eller mindre druckna, och gjorde ganska tragikomiska figurer. Jag kommer ihåg en ung småländsk karl, blodröd i ansiktet, med en lång yllehalsduk lindad flera varv kring halsen och hög hatt, som gestikulerade vilt och knöt näven emot en arvfiende på strandbrädden, medan han skrek som om hans strupe skulle sprängas, tills båten äntligen kom i gång och gled bort över havet. Förresten kunde det också gå mycket häftigt till på de vanliga marknadsdagarna i Borgholm. Man slogs inte blott med knytnävarna, utan kunde också draga kniv, varom blodet i rännstenarna på gårdarna vittnade. Barnen hade roligt. Jag såg dem nästan aldrig, då de uppehöllo sig största delen av dagen i vattnet, och jag hade många bekanta.

Så blev det bestämt att jag skulle fara till Småland för att hälsa på Ellen Key, och då ångbåten skulle avgå vid midnattstid, fick jag lov att vara ombord på kvällen. Det var stark blåst, och blev småningom vild storm. Kaptenen tordes inte gå ut med båten förrän vädret blev något lugnare, och jag låg i min kajuta och väntade på att färden skulle börja. I kajutan bredvid mig låg en man som oupphörligt gav några förskräckliga ljud ifrån sig. Han kunde väl inte vara sjösjuk eftersom vi ännu lågo kvar i hamnen, men hans oljud läto så hemska som om han vore i färd med att uppge andan. Det var en fullständig befrielse då ångbåten fram på natten började sätta sig i gång och dansa ut på havet, så att jag inte längre kunde höra hans jämmerrop. Stormen hade lagt sig något, men ännu blåste det starkt och havet var i våldsamt uppror. Jag har aldrig varit med om en färd där jag har haft en sådan känsla av osäkerhet som på denna sjöresa. Än föreföll det en som om någon våldsam kraft fick tag i ryggen på en och drog en ner i avgrunden, och strax därefter slungades man upp emot höjden, medan allt som fanns på båten knakade och brakade, tjöt och pep och bullrade. Jag låg som ett dött ting och lät mig omvältras, men jag led inte av sjösjuka på den tiden, och då det blev morgon och vi voro inne i den småländska skärgården, kravlade jag mig upp på däck. Havet fräste och kokade omkring alla de små klippor och skär som ligga kringströdda i böljorna, och en mängd havsfåglar fladdrade med vilda vingkast emellan dem. Det hela gjorde på mig ett förunderligt ödsligt och melankoliskt intryck.

Hur jag kom från landningsplatsen minns jag inte alls, men då jag kom fram, befann jag mig med ens förflyttad från den vilda kala kuststranden till skogarnas grönskande och beskyddande område.

Sundsholm låg som en liten vit pärla mitt bland löv och granskogar. Boningshuset var litet, men lyste långt bort över den stilla sjön, vid vilket det låg. Åt alla sidor sträckte sig skog, som utmärkte sig för härliga träd. I synnerhet fanns det en väldig granskog — nu nedhuggen — med ståtliga mastträd, och överallt kännetecknades skogen av en sällsynt friskhet och frodighet. När man rodde över sjön, kom man till en lång landtunga, där man gick som genom en allé av björkar. Där fanns ingen väg, men man vandrade på kort, grönt gräs under björkvalv. Denna väg gjorde på mig ett egendomligt trolskt intryck, och sedan dess ha alltid igenväxta vägar för mig haft en särskild tilldragningskraft. Var säker på att sådana stigar trampas helst av Huldran, och där bor skogarnas fördoldaste poesi.

Ellen Keys mor levde den tiden på Sundsholm, och jag minnes henne som en stilla, kärleksfull kvinna, mycket älskad av sina döttrar Ellen och Ada. På det hela taget fanns stark släktkärlek i familjen, vars medlemmar levde i bästa förstånd med varandra. Ellen Key älskade naturen passionerat, och sitt fäderhem med en nästan smärtsam kärlek. Senare måste hon ju uppleva den ohjälpliga sorgen att se det sålt till främmande, som i likhet med de flesta köpare av gamla egendomar, inte hade ringaste vördnad för den förra familjens egendom, men högg ner och förstörde skogarna, så att stället inte längre kunde igenkännas. De dagar jag tillbragte på Sundsholm 1883, levde Ellen Key och jag från morgon till kväll i skogen, hon kände ju alla vägar och stigar och förde mig omkring på alla sina älsklingsställen. Vi hade oändligt att samtala om, eftersom vi älskade de samma diktare, Turgenjev, Goethe, Thackeray och Elisabeth Browning. Av de svenska skalderna läste hon också helst Almquist och Geijer. Båda voro vi på den tiden mycket muntra och uppsluppna, och kunde skratta ohejdat åt ingenting. Så glad som hon var på Sundsholm, har jag aldrig sett Ellen Key senare. Att jag inte fann henne synnerligt musikalisk, saknade jag inte. Livet i naturen upptog oss helt och hållet. Hon kunde å sin sida hos mig sakna allt förstånd för politik, och ett större intresse för alla sociala frågor, som småningom blevo hennes starkaste sida. En dag åkte vi till herrgården Helgerum där hennes släktingar, familjen Rabb, bodde. På vägen kommo vi förbi ett litet torp som var beläget vid en stor mosse. Man såg genast att det hade blivit nedlagt mycket arbete på att uppodla och begagna detta stycke jord. Snåren hade blivit brända, gamla rötter upprivna och vad som kunde begagnas till bränsle var hugget till ved och låg i små välordnade vedstaplar närmast stugan. En del av jorden var luckrad och planterad med potatis och kål i fyrkantiga stycken, eller besådd med havre och råg i små symmetriska avdelningar. Det hela gjorde ett så älskvärt intryck av ordning och flit som kontrasterade emot den ringa skogen och de hoptrasslade snår som började strax bredvid.

"Där ser du mannen som har åstadkommit alltsammans" sade Ellen och pekade på en bondgubbe som stultade omkring i mossan med famnen full av torra grenar. Han var en fullkomlig krympling. Benen voro krokiga och tycktes nära att ramla sönder under honom, armarna slängde hit och dit och uppehöllo med möda den tunga börda han släpade på. Det föreföll verkligen underbart att denne stackars skröplige man hade kunnat uppodla en hel liten ordnad värld mitt i vildmarken, och jag har aldrig kunnat glömma honom och hans arbete. Månne det inte är människor av hans sort, som äro ett lands största hjälp och styrka? Alla dessa som använda sin yttersta kraft till att göra det mesta möjliga av sin uppgift? Alla dessa som inte låta tala om sig, och som förtjäna mest beundran. Gården Helgerum ligger vid en fjärd av havet, en lång fjärd, som nästan gör intryck av en flod, kransad på båda sidor av skogsklädda berg. Omkring boningshuset är en park, som, åtminstone på 80-talet ännu var utomordentligt vacker. Den utmärkte sig inte genom blomsterrikedom eller smakfulla anordningar, men var snarare som en skog med öppna mellanrum. En strid vattenström slingrade sig igenom den, ut emot havet, överskuggad av de härliga trädens långt nedhängande grenar. Så ungefär hade jag tänkt mig paradisets lustgård, där människorna levde sitt första sorgfria liv. Gården själv är mycket gammal. Den har, som många av de svenska herrgårdarna, lågt i taket i rummen på nedre botten. Men en trappa upp äro salarna höga och stora, och vad som isynnerhet förtjuste mig var en rund musiksal med läktare för musikanterna. En av gårdens forne ägare hade varit en stor musikälskare, och hade låtit inreda detta vackra rum för att musicera där. Från de många höga fönstren hade man dessutom den härligaste utsikt över den långa, glittrande fjärden och de blåa bergen. När jag nu tänker på denna sal förefaller det mig som om den blott varit skapad av min fantasi, så sagoaktig står den för mig. Jag hoppas att den som nu äger Helgerum måtte låta violiner och violonceller brusa ner från musikläktaren. Den gången jag var därnere, var det tyst.

Ett par gånger senare besökte jag Ellen Key på Sundsholm. Sista gången var hon ensam. Hennes mor var död, hennes syster och bror gifta. Sedan egendomen blev såld till främmande, har hon aldrig velat återse den, och jag förstår det så väl. Till slut är det dock människorna som trycka sin stämpel på ett hem, och när de äro försvunna, är själen på stället borta. Kommer så därtill att naturen däromkring är skövlad och förstörd, kan återseendet blott bereda en smärta.

Underligt är det hur flyktigt, som moln och havsvågor, ett människoliv glider förbi! Ett par år och där återstår intet av allt vad som har uppfyllt de försvunnas tid av sorg och glädje, av arbete och uppbyggelse. Allt är

(Forts. sid. 618.)

Ärade halvårs- och kvartalsprenumeranter

torde omedelbart förnya prenumerationen för det nya halvåret för att avbrott i expeditionen ej må uppstå. Fortfarande ha våra halvårsprenumeranter att gratis tillgodoräkna sig

Iduns julnummer,

vilket nu som alltid bjuder på ett värdefullt litterärt innehåll och en konstnärlig utstyrsel. Bland medverkande författare märkas Bo Bergman, Anders Österling, Helena Nyblom, Elin Wägner, Carl-August Bolander, Richard Vallner, Ellen Lundberg-Nyblom, Anna Wahlenberg, Gustaf Ullman, Ebba Theorin, Ellen Rydelius och Ernst Högman.

EN MIDSOMMARSLINGA — NÅGRA PROSADIKTER

Av FREDRIK VETTERLUND.

Midsommardans i mellersta Sverige och i Abisko. G. Heurlin foto.

VITA SKYAR.

MIDDAGSTID, MIDDAGSTID.

En gråbergsknalle med några tallar och några blankt gröna lövträd högt uppe.

Solen skiner ned mellan dem rakt på vägen, där vandraren står. Vita strömoln sväva mellan talltopparna. De göra himlen kall, tom, ödsligt blå mitt i solglansen.

Nu sjunker ett stort bländvitt sådant moln ned mot bergknallen. Seglar sakta, sakta...

Det är det hela. Men vad det är drömlikt vackert.

*

Förnam du, hur tallar och lövträd däruppe nyss tecknade sig mot molnets blinda vita... liksom sjönko in i förnimmelselös ro... några minuter eller en evighet?

Du vet icke... Du öppnar plötsligt ögonen som efter en slummer.

Det stora bländvita molnet håller på att segla bort. Ånyo svallar ett glitterstänk av ren blå himmel i dess spår men icke dött och tomt utan varmare, som ett mänskligt leende.

Eftermiddagens första stråle, själisk i sin första aning om förgängelse.

SOLNEDGÅNGENS FÉ.

DU SER UT MOT VÄSTER — MOT väster.

Ty gatuperspektivet öppnar sig långt ditbort mot en redan sjunkande sol.

Men utefter trottoar och gata ligger den tomma släta stenen blank i guldglansen. Och guldglansen strömmar som musik i yppigt rundade bladmassor utanför avenyens hus.

Det är stillsamt och nästan landsortsmässigt på denna storstadens ståtliga utkantsaveny.

Eftermiddagen skrider. Gatuperspektivet öppnar sig långt ditbort mot en djupare sjunkande sol. Nu stå de sista husen i skugga.

Då varsnar du henne i strålglansen över dessa liksom stående på ett för din grova kroppsliga syn oskönjeligt världsklot av varm spunnen purpur — varsnar med din själs blick den höga, ljuvligt leende solnedgångens fé.

Hon finnes alltså för dig ännu! Hon, ditt liv, din älskade. Hon, trånaden i ditt inre att någongång fara ut från det vanliga och kända till det alldeles nya och okända — städer och människor, tankar och känslogångar.

Och ändå vet du, att det bästa har du redan sett, tänkt och känt.

Ty din kärlek till solnedgångens fé och alla andra féer kan icke ge dig det den gav då du var tjugu år.

Så är det nu en gång, och det kan icke hjälpas.

Men vid denna tanke tycker du, att den höga kvinnogestalten därborta på sitt stråliga klot bleknar och utplånas. Är det en sorgset förebrående blick hon sänder med den sista purpurstrålen? Du kan ej säga det, ty med ens har det mörknat och grånat, och utan att du begriper hur det kan ha gått till, faller nu ett kallt, fint, melankoliskt regn från en blyfärgad himmel, bakom vilken åskan mullrar och för visso alla purpursyner ha slocknat — om de någonsin funnits där.

I HALVDUNKLET.

DEN VITA NATTENS GLANS ÖVER den nordiska huvudstadens konturer, delikata grönska och spegelvatten förstår du. Men förstår du den lätt mulna juninatten över fjärran ödsliga gator?

Man ser långt som om dagen. Det är bara ett annat slags dag, icke mörk, knappt skum men underligt halvskum. Unga kärlekspar visa sig, omslingrade, kanske sökande sig till parkens soffor, och kvinnornas vita skor lysa som krita långt genom det grå dunklet...

Men gatan strålar ut en värme, mera lustfylld än eljes i deras blod, och gullregnet doftar starkare och hetsigare. I halvdunklet driver Eros ett försåtligare spel än i glansnätterna med sitt himmelssken och sina vita romantiska fantasier.

Och snart kommer den heta juli med sin jasmin, den unga nygifta kvinnans egen blomma av eld och berusning efter junis och jungfrutidens svala vita syrén.

Men junis gullregn blir borta, och den daglika nattliga skymningen utan lyktor under stilla moln blir borta. Och därmed också det äventyrets suckande och viskande halvdagsland, som ännu i sin mulna hy hade kvar något av vit stråle och vår och ung känsla.

LITE FRANSKT I FRANKRIKE

LÅT MIG SLIPPA ATT TALA OM PARIS. Det är ju sommar. Och finns det något outhärdligare än storstäder sommartid? Och då Paris — puh! Försök att andas i detta kvalm av benzin-, parfym- och puderdofter. Såsom Israels barn i öknen förtärdes av längtan efter en droppe vatten, så sucka ens lungor efter en nypa luft. Vad hjälper en parisiskornas skönt målade vaxanleten. Icke heller äro de små söta djurens välformade vrister till någon som helst tröst. Allting är bara så kvävande, beklämmande, tröstlöst! Kan inte förstå, att folk finner Paris så förtrollande. Jag — jag hatar det. Nästan. Och det är icke ensamt sommarens skull.

Det är så ofta man går omkring där med en stor klump av ensamhet i halsen. Det gjorde jag. Och så kom jag förbi blomsterstånden vid Madeleinekyrkan. Min Gud, rosor och liljor och allsköns dejeliga blomster! Jag längtade till de trädgårdar, varifrån de kommit. Jag ville begrava mitt ansikte i deras kalkar och suga till mig allt vad de ägde av friskhet, lantluft och natur. Det finns icke natur i Paris. Men väl konst, skön och oskön.

Träd med andakt inom Louvrens tunga stenmassor. För svalkans och de sköna konsternas skull. Det kanske är nog så angenämt i sommarhettan att vandra genom svala marmorgångar och över hala parkettgolv långsamt glida fram genom seklernas konst. Men har man nya pariser-skor, som skava hälen och måste, stödd på sin nya pariserparaply, halvhalta genom salarna milsvitt, önskar man snart både golven och konsterna — och i all synnerhet skorna — åt skogen.

Skogen! Hela ens varelse längtar till skogen, till naturen. Fly, såsom en gång Marie Antoniette, till Versailles grönska och lek landet! Själva slottet är så beklämmande stort. Det är icke någon plikt att genomvandra dessa mätressers, drottningars, konungars och kejsares sängkamrar. Strunta också i allt vad arkader, kolonnader och kaskader heter. Sky dessa gallerier och peristyler! Och tag ett skutt ut på en svensk gräsmatta! Det finns här nämligen också. Nyslaget, doftande hö. En flaska lemonad och en pepparkaka. Och så hittar man till på köpet en fyrklöver. Vad kan man mera begära? Möjligtvis en svensk kopp kaffe och vetebröd med mandel och russin i — och socker på. Men det är då att vara oförnöjsam och stursk. Sådant straffas. Där kommer en liten svartmustacherad vakt med långsamma, hotfulla steg. "Il ne faut pas se mettre dans l'herbe! Messieurs et — dames — à côté!"

Det gamla Grenoble.

Ah oui, à côté med Paris och Versailles och hela den "förtrollande" onaturen och förkonstlingen. Tag "Paris-Lyon-Méditerranée" och far till Alperna. Stanna i Grenoble, säger någon. Därifrån gör man härliga utflykter i Alperna och så kan man lära sig lite franska vid universitetet. Klimatet är omväxlande och handskarna dyrare än annorstädes. Och så lär det vara Frankrikes renaste stad. Det säger nu emellertid inte så mycket. Kommer man dit i mörka kvällen och gatorna äro blankspolade av regnet, skulle man vara frestad att tro på renligheten och allt möjligt annat gott, som existerat en gång "avant la guerre." Fastän instuvad i "Grand Hôtel Modernes" autobus känner man lungorna fyllas av bergsluft i tron på att utanför väntar en allt vad naturen äger av frisk och enkel skönhet. Nästa morgon står man i stekande sol på hotellbalkongen och ser ut över en stad, lik så många andra. Det är bara det, ovan hustaken höja sig bergen som tunga gråblå molnstoder. Men det är ingen som tänker på det. Icke den, som krälar därnere på asfalten. Det ska vara en och annan nykomling, som håller på att bryta nacken av sig för att ovan molnslöjorna få syn på en glittrande snötopp.

I längden har man icke råd till att betrakta staden från "Modernes" balkong. Icke är det heller så upplysande. Den, som var tvungen att söka sig en pension, fick snart veta, hur Grenoble såg ut. Vi söka oss icke till nya stadens långa breda boulevarder. Man vill ha nära till universitetet. Och håller sig då helst till gamla stadens slingriga gränder. Gå där i hettan och känn odörerna — icke av nerium, magnolia och myrten — utan av rutten frukt, mat, slask och smuts. Allt är så förtvivlat trångt, neddammat och flädermusgrått. Husen se övergivna och förfallna ut. De må nu hålla sig aldrig så höga och raka. Blinda spöken i säck och aska äro de med sina envist tillskjutna fönsterluckor, som utestänga allt vad som finns av ljus och luft. Jag kan inte hjälpa, att jag kommer att tänka på gråsuggor och tusenfotingar.

Vågar du dig in i den långa, svarta portgången där? Tänka sig passera den var dag! "Chambres garnies" ovanför porten. Man samlar allt sitt mod, säger farväl till dagsljuset och börjar en trevande vandring i den stinkande trappuppgången. Rez-de chaussé, entresol, premier étage. Ring! Man väntar sig det värsta. En negress kanske, vars tandrad ska upplysa mörkret. Dörren har förresten välpolerade mässingsbeslag. Det inger en svag förhoppning. Så går den upp och där ha vi en av dessa skäggiga, halvklädda, gamla häxor, som Frankrike har så gott

(Forts. sid. 624.)

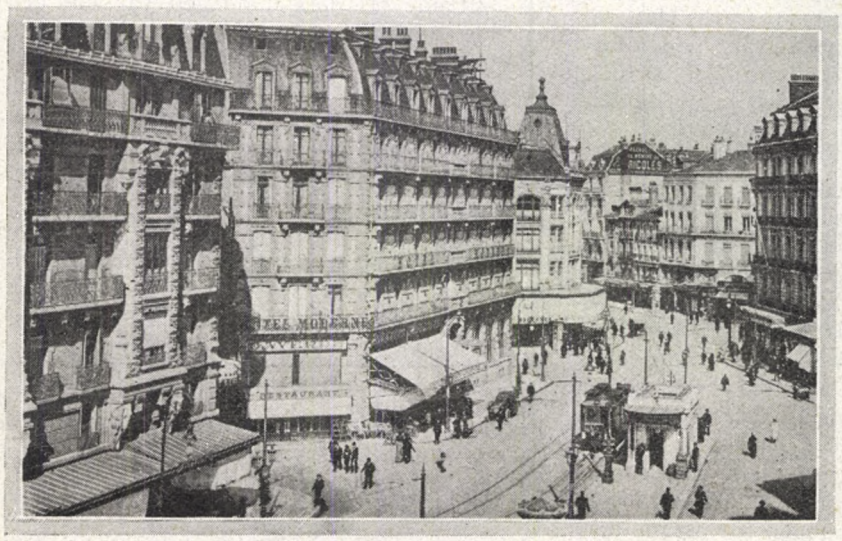

Där Alperna resa sig i Grenobles omgivningar. — Rue Félix-Poulat et Place Grenette. — Grenoble mot Alpernas bakgrund.

(Forts. fr. sid. 615.)

fördunstat som en dröm. Och väl förstår jag den känsla som knyter människor till de ställen där deras föräldrar och förfäder en gång ha levat och som var skådeplatsen för deras verksamhet. Ellen Key har en gång sagt, att när man säger "hem", då tänker man alltid på det ställe på landet, där man är född och uppväxt — annat hem för en finns inte.

Sedan den tiden på Sundsholm har Ellen Key blivit en av sin samtids berömda kvinnor, beundrad och avgudad av en del människor, skarpt klandrad och misskänd av andra. Av hennes böcker föredrar jag för min del hennes framställning av stora personligheter, Goethe, Elisabeth Browning, Rahel Varnhagen o. a. Visserligen får hennes entusiasm henne att ibland skjuta över målet, men entusiasmen är en så sällsynt sak, och bättre för mycket än för litet därav. Vad hennes åsikter om kärlek och äktenskap angår, så delar jag dem inte.

Hon, i likhet med så många andra moderna människor, vill lägga huvudvikten på vad man *känner*. Troligtvis därför att hon själv är en känslomänniska. När två äkta makars känslor för varandra äro slut, då anser hon det för oriktigt, ja rent av för brottsligt, att de längre fortfara med äktenskapet. Då är det tid att upplösa det — i synnerhet om en starkare känsla för en annan gör sig gällande. Jag kan inte hjälpa att jag tror samhället skulle upplösas inom kort, om denna åsikt blev allmänt rådande och gällande, ty det finnes knappast ett på hundra — ja på tusende äktenskap — där båda parter i längden bevara samma friska känsla för varandra, och finna sig andligen fullt tillfredsställda med att vara oupplösligt förenade med sin motpart. Att bygga sitt liv och sin tillvaro på sina känslor, det är som att bygga på väder och vind. Den ena dagen regnar det, den andra är det solsken, och så snöar och stormar det.

En buske eller ett träd är beroende av dessa omkastningar. En människa bör kunna behärska situationen och vara starkare än sina tillfälliga känslor. Leddes man blott av intryck och stämningar, ja då skulle man kunna byta föremål för sin kärlek varje gång man finner vackrare eller bättre eller mera sympatiska egenskaper hos en ny bekantskap, och en lättsinnig oreda skulle snart förvirra hela samhället — till vilket det tycks vara starkt på väg. Sannolikt skulle de som hylla denna känsloåsikt svara mig: "Sådant skall ej betecknas som lättsinnigt, det är blott den *stora kärleken* som skall och kan vara avgörande vid dylika konfliker." Den stora kärleken — tack! — Jag har levat länge på jorden och aldrig någonstans sett denna stora kärlek. Kanske en för tillfället stor passion, men passion blir, som man vet, aldrig långlivad, den brinner snart ned som en eldsvåda. Och till och med en kärlek som tycks vara byggd på mycket djup och allvarlig sympati, visar sig dock i längden inte vara nog kraftig och blomstrande till att bereda glädje och vederkvickelse, om den börjar med att förstöra redan ordnade familjeförhållanden.

Av den som en gång har lämnat sin make eller maka för en annans skull, kan man vänta sig att han på nytt en gång skall upprepa samma handling, ty vem kan vara säker om, att inte en annan "stor känsla" skall kunna framkalla ett nytt och avgörande intryck. Säkert är, att den som sätter sitt personliga känsloliv högst i tillvaron, kan aldrig bli nöjd, ty den ena människan har nu en gång för alla inte förmåga att i ett och allt vara tillräcklig för den andra. Åtminstone aldrig när det gäller verkliga och mångsidiga personligheter. — En annan sak är det, när det är fråga om skilsmässa från en person, som genom sina laster och sitt dåliga uppförande fördärvar hemmets lycka och barnens liv, vilken fråga det här skulle bli allt för långt att dryfta. Men dessa många grunder — eller brist på grunder — som nu beständigt upplösa äktenskap och knyta nya, är en förskräcklig olycka för samhället. Egentligen är orsaken därtill djupast att söka i den enskilda personens egoism, som sätter sina känslors tillfälliga tillfredsställelse över familjens lycka, barnens framtid och samhällets ordning. Vi kunna dock aldrig åstadkomma en idealtillvaro här på jorden, allra minst om en var blott tar sina egna känslor till rättesnöre. Därför beundrar jag alltid mest de människor som inte ge vika för de besvärliga förhållanden vari de leva, men som förstå att behärska dem, och som alltid komma ihåg att "lyckan består inte i ett förhållande men i ett tillstånd".

Inte blott i denna fråga, men i mycket annat har Ellen Key och jag varit i grund olika i våra meningar och strävanden. Men just därför tror jag att mitt vittnesbörd kan ha någon betydelse, när jag säger att hon först och främst var en varm och god människa, som ville hjälpa och tjäna andra, så långt hon möjligtvis kunde räcka till. Hennes deltagande för alla var så stort att hon helst ville ge alla rätt, och fastän hon höll mycket på självhävdelsen och den personliga friheten, kunde hon gott uppge både hävdelsen och "friheten" för en stund om det gällde att hjälpa någon fattig fan eller misslyckad strövare. Jag har funnit henne bäst i det levande livet som aldrig tröttnande människovän.

Kap. 20.

PRINSARNA TILL UPPSALA.

ÅR 1881 KOMMO PRINS OSCAR och prins Carl till Uppsala för att studera. Jag hade sett prins Carl förut, men den gången var han ett huvud kortare än jag själv. Det var på en bal på slottet hos Hamiltons. Jag satt bland fruarna inne i stora salongen, då någon bakom min stol frågade mig: "Vill fru Nyblom dansa med mig?" Då jag vände mig om stod där en mycket vacker gosse och bugade sig. Det var prins Carl. Han var då ännu klädd i kort jacka, var rund i kinderna och såg ut som ett barn. Vi dansade française, och medan vi dansade underhöllo vi varandra med vanlig balkonversation. Då jag frågade honom om han redan hade varit ute och dansat i societeten, svarade han: "Inte än! Men till nästa år skall jag få komma med", och så drog han sig i halskragen som för att göra sig litet längre. Då han kom till Uppsala 1881 hade han växt betydligt. Han var nästan längre än alla andra. Men ännu var han frisk och blomstrande och såg ovanligt bra ut. Dessutom hade han i sitt väsen en så naturlig älskvärdhet och omedveten charm, att han genast vann allas hjärtan. Prins Oscar var mera reserverad, men hade också denna fullkomliga naturlighet i hela sitt sätt, som inger förtroende och gör människor obesvärade. Dessutom hade han ett sådant uttryck av allvar och godhet att det verkade imponerande, fast han varken uppträdde högdraget eller nedlåtande — eller rättare, *just* därför. Wennerberg följde dem som guvernör och förde dem till oss. De bodde i den så kallade "prinsarnas gård", där i flera generationer de kungliga prinsar som studerade i Uppsala, hade bott. De besökte oss ganska ofta om kvällarna och vi företogo oss då alltid något särskilt. Antingen läste vi högt eller musicerade. Det var underligt nog samma rum, där en gång prins Gustav och prins Oscar hade gästat hos Geijers.

På slottet hos Hamiltons voro vi också ganska ofta tillsammans och då det blev vår, var jag med på ett par utflykter, för vilka prinsarna stodo i spetsen. Det var egentligen ridturer med åtskilliga unga herrar och damer till häst. Eva Hamilton kunde inte rida, och hon blev placerad bredvid mig i en vagn, som skulle följa med de ridande. Jag kommer ännu ihåg prins Carls vackra gestalt till häst bredvid oss, då vi återvände efter turen. Prinsarna voro alltid mycket vänliga emot mina barn, och mer än en gång insomnade min yngste son i knät på en av dem. Då hände det en dag att jag stod på vinden i en liten byggnad som låg på gården, och räknade tvätt. Genom fönstergluggen såg jag ut över planket till gatan och fick se prinsarna komma ridande. Men just som de redo förbi vår port, kom en snöboll flygande ut emot prins Carls häst, som ett ögonblick stegrade sig innan han fortsatte ritten. Då jag skyndade ner för att undersöka vem som hade kastat bollen, fann jag den skyldige vara min yngste son, som då var ungefär 6 år gammal. Jag föreföll honom det opassande i hans uppförande emot prinsen, som alltid hade visat sig så god och älskvärd emot honom, och slutade med att säga: "I ditt ställe skulle jag gå ner och be prinsen om förlåtelse." Men han svarade mig, medan han grät högt: "Nej, det törs jag inte! Det törs jag inte." Vi åto middag, och jag gick in för att vila litet, men väcktes av min flicka, Ellen, som ropade åt mig: "Mamma, mamma, Holger har gått ner till prins Carl för att be om förlåtelse! Han ömsade först kläder och borstade tänderna, och så sprang han."

Min man, som blev underrättad om saken, begav sig genast i väg och mötte gossen vid Islandsbron, där han kom springande emot honom med famnen full av apelsiner, tårtor och konfekt. Då han kom hem, fick han ju berätta om hela sin färd.

Prinsarne hade ätit middag då han kom, och han fick sitta och vänta i ytterrummet. Då lakejerna hade frågat honom vad han ville prinsen, hade han svarat: "Det skall jag be att få säga prinsen själv", och så blev han sittande till dess middagen var slut och han blev inkallad. Jag tänker mig det skulle ha sett både komiskt och sött ut, då den lille gossen kom in till den långe prinsen och bad om förlåtelse. Han fick den också i fullt mått och därtill så många godsaker att han knappast kunde bära dem. Wennerberg som var närvarande sade på sitt humoristiska sätt till gossen: "Nästa gång kan du kasta snöbollen på prins Oscar, då får du en gång till så mycket godsaker!

(Forts.)

Insänd vackra bilder till Iduns amatörfototävlan

Iduns Redaktion, Stockholm, före den 15 augusti.

Ärade halvårs- och kvartalsprenumeranter

erinras om att prenumerationen genast bör förnyas.

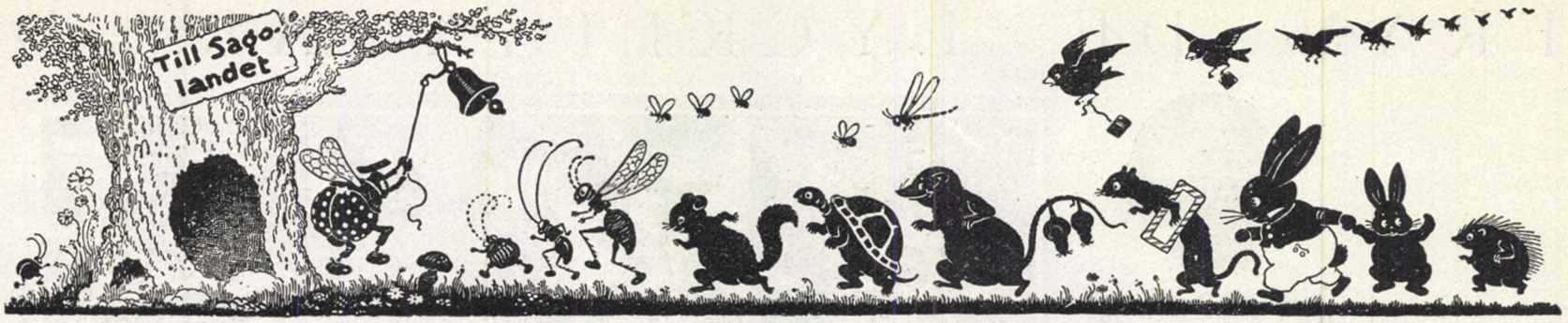

GULLEBARNS DRÖM. SAGA AV ULLA GULLA HOLMSTRÖM, SÄTER

BELÖNAD MED 1:STA PRIS I THULES SAGOTÄVLAN.

DET VAR EN GÅNG EN LITEN FLICKA med blå ögon, och hår så fint som silke och så ljust som solsken. Därför kallades hon Gullebarn.

Lilla Gullebarn hade alltid roligt. Om dagen lekte hon med sina dockor eller hörde hon på sagor, som hennes mamma berättade. Och om natten sov hon i en liten, vit säng, som stod mitt emellan hennes pappas och mammas sängar. Och varje natt drömde hon vackra drömmar.

En natt kunde hon inte sova, utan låg vaken. Hon låg och tittade på månstrålen, som bred och glänsande flöt in genom fönstret, och plötsligt blev hon så förvånad att hon satte sig upp i sängen. Mitt i månstrimman stod en liten flicka med små, genomskinliga vingar vid axlarna. Hon hade röda vallmoblommor i händerna, och en krans av vallmo i håret, och hon log vänligt mot Gullebarn.

"Var inte rädd", sade hon. Jag är en av drömmens små flickor, och har ofta varit här förr med vackra drömmar åt dig. Men nu kommer jag för att be dig om hjälp. Säg, Gullebarn, vill du hjälpa mig."

"Visst vill jag det", svarade Gullebarn glatt. — Hon kände sig inte alls rädd för den lilla drömflickan. — "Men hur skall jag, som är så liten, kunna hjälpa dig? Är det inte bättre att vi frågar mamma?"

"Nej, nej", sade Drömflickan, och skakade på huvudet. "De stora kunna alls inte komma till drömlandet. Ser du, Gullebarn, om du skall hjälpa oss måste du följa oss dit. Vår prinsessa är sjuk och nu har hela Drömlandet sorg. Ett styggt troll från De Onda Drömmarnas skog har givit henne trollsaft att dricka, och ingen av oss kan bota henne. Därför tänkte jag att du, som bor på Jorden där det finnes så mycket underbart, och där människorna äro så visa och kloka, kanske kunde hjälpa oss. Det sägs att det finnes ett motgift, en underbar dryck, som gör de sjuka friska och de sorgsna glada, men den känner ingen av oss till. Det är också en trolldryck, som ägs av trollen i De Onda Drömmarnas skog. Kunde vi bara röva den från dem så skulle vår kära lilla prinsessa bliva frisk igen. Lilla Gullebarn, följ med mig och hjälp mig att rädda prinsessan!"

"Jag kommer, jag vill visst följa med dig, svarade Gullebarn ivrigt och hoppade ur sängen. Hon såg sig om efter sina kläder, som lågo prydligt hopvikta på en stol vid sängfoten, men Drömflicken tog hennes hand: "Du behöver dem inte", sade hon, följ mig bara!" Och så lyfte hon upp Gullbarn på månstrålen, och innan hon hann kasta en slängkyss åt far och mor satt hon vid Drömflickans sida på månstrålen och svävade högt ovan molnen. Jorden såg ut som en liten boll och husen och gårdarna som små prickar på den. De foro förbi sjustjärnorna, som logo och vinkade åt dem, och Karlavagnen, som försiktigt väjde för dem. Venus blickade vemodigt efter dem, och Tvillingarna, de odygdspåsarna smällde av stjärnskott när de passerade förbi. Det var en så underbar färd att Gullebarn tyckte hon aldrig förr varit med om något så roligt.

Nu stannade de vid en vacker, vit sandstrand och Drömflickan och Gullebarn hoppade i land. En väg, kantad med vackra, vitglänsande snäckor förde från stranden mot ett fjärran skimrande slott. På sidan om vägen lågo stora vallmosängar, som utsände en underbar, bedövande doft. Gullebarn tyckte också att det lät som en entonig, drömmande sång, från de stora snäckorna vid vägens kant. Hon förstod att hon nu var kommen till Drömlandet, och att slottet vid synranden var Drömmarnas hem.

På ett ställe tog en stig av från vägen. Den förde in i en mörk, som det tycktes ogenomträngliga skog. Den såg hemsk och dyster ut, och Gullebarn hörde ugglorna skrika därinne. Hon ryste till. "Detta är De Onda Drömmarnas skog", sade Drömflickan sakta, "och därinne bor trollen som äger läkemedlet åt prinsessan. Nu skall du hjälpa oss Gullebarn! Jordens barn har större makt, än vi, över trollen. Hör bara!" — Inifrån skogen hördes en hes entonig sång:

"Vi äga den skatt, som prinsessan kan frälsa,
drycken, som skänka kan välgång och hälsa
I mörka natten
vi vakta skatten
Det är blott en, som vår hjälp kan vinna:
det jordens barn, som vår dal kan finna."

"Ser du", sade Drömflickan åter, "du finner nog säkert vägen till den mörka dal där de ha sitt tillhåll. Ack, låt oss gå dit." Och hon drog Gullebarn med sig inåt den svarta skogen.

"Vänta litet", invände denna. "Skulle vi inte taga med oss några av dina systrar. Vi kanske behöver någon som kan springa eller flyga riktigt snabbt?"

"Då skall jag kalla på "Snabbvinge", sade Drömflickan. "Hon flyger snabbare än någon av oss andra." Hon tog en silverpipa ur skärpet och blåste lätt i den. En fin, silverklar ton svarade långt bortifrån, men innan Gullebarn hann räka till tre stod en liten, finlemmad varelse bredvid henne, ännu mindre än drömflickan, men lika söt och älsklig som hon. Den nykomna hade två par vingar vid skuldrorna och svävade mera än hon gick; fötterna rörde knappast vid marken.

Snabbvinge hälsade vänligt på Gullebarn och alla tre började nu vandra inåt skogen. Stigen var smal och snårig, och plötsligt tog den alldeles slut. Där stodo nu de tre små och visste inte vart de skulle taga vägen. Då hörde de en liten fågel sjunga helt nära dem, och Gullebarn sade:

"Lilla fågel, du känner nog
vart vägen leder i trollens skog.
Så säg oss då vart vi skola gå
att hjälp och tröst åt prinsessan få."

Då hördes fågeln kvittra:

"Följen blott mig och snart ni står
i dalen, där trolldom och mörker rår!"

De följde nu fågeln som flög framför dem från träd till träd, och snart voro de vid ingången till den mörka dal, där trollen bodde. Gullebarn kände sig med ens så rysligt rädd, aldrig förr hade hon varit på väg till trollen. Men så tänkte hon på den stackars sjuka, lilla prinsessan och när hon läst "Gud som har små barnen kär", tyst för sig själv, fattade hon åter mod.

"Stanna nu här", sade hon till de andra, så skall jag leta reda på trollens bo, och med Guds hjälp skall jag nog finna botemedlet åt prinsessan. Sedan kan du "Snabbvinge", ila hem till henne med det." Och ensam begav sig lilla Gullebarn djupare in i dalen. När hon gått ett stycke såg hon något skymta fram, som närmast liknade en stor jordhög, täckt med löv och ruskor. Hon smög sig försiktigt fram och tittade genom en öppning i lövverket in i kulan. Månen gick just då ur moln och Gullebarn såg nu tydligt konturerna av ett grovt och oformligt troll som satt i en vrå inne i hyddan och vände ett paket eller skrin, — hon kunde ej riktigt se vilketdera — mellan fingrarna. Hon hörde också att hon sjöng med samma hesa röst hon hört tidigare:

"Vi äga vid härden
det bästa i världen,
som glädjen tänder
i alla länder,
som hälsa sänder,
som barnens gråt uti gamman vänder!"

Gullbarn förstod att det som trollet hade i handen just var det läkemedel som kunde rädda Drömmarnas prinsessa. Hon var också gruvligt nyfiken på vad det kunde vara för något som hade så märkliga egenskaper. Men nu gällde det att få det ur trollet händer. Hur skulle hon göra? — Gullbarn funderade en stund, men så kom hon ihåg att hennes pappa sagt åt henne en gång då de läste en saga om hur en liten gosse gick ut i världen att söka sin lycka:

"Var bara ärlig och rättfram, lilla barn! Gå din väg rakt fram här i världen, så går det dig väl till sist!"

Och hon beslöt att helt djärvt gå in till trollet och bedja om den där underbara skatten, som kunde göra sjuka friska. Om hon neg och bad riktigt vackert så skulle nog trollet ge den åt henne, trodde hon. Hon bad ju inte om något för egen del, utan endast om hjälp åt den stackars lilla Drömprinsesan. Och med klappande hjärta smög sig Gullbarn in i kulan. Löven prasslade, när hennes lilla nattskjorta snuddade vid dem, och trollet därinne i vrån spratt till och vände sig om. När han fick se lilla Gullebarn stå där i dörröppningen, med sitt skimrande, ljusa hår som en gloria kring hjässan, trodde han det var solen själv som kommit till honom för att smälta honom till dimma, och han blev så rädd att han sprang till skogs på fläcken. För trollen äro rysligt rädda för solen. Gullbarn blev storligen förundrad, hon, när hon såg trollets flykt, men hon gav sig aldrig tid at fundera över den. I stället nappade hon till sig paketet som trollet i brådskan slängt på marken, och skyndade med det till de väntande Drömbarnen. Snabbvinge tog genast hand om det och skyndade före de andra hem till prinsessan. — Hennes liv kunde ju hänga på ett hår. Och arm i arm vandrade Drömflickan och Gullebarn ut ur "De Onda Drömmarnas skog" uppför den vackra vita vägen till Drömslottet. Gullebarn berättade om hur förskräckt trollet blivit för henne, och de båda barnen skrattade gott och gladde sig så över att allt gått bra och att prinsessan nu skulle bliva frisk. Redan på avstånd hörde de sång och glada röster, och när de kommo ut ur skogen sågo de alla drömbarnen, glada och nöjda, dansande kring ett stort, stort paket.

Gullebarn skyndade närmare för att titta på det, hon förstod att det var det hon tagit av trollen och att prinsessan nu var frisk. Och hon var som sagt rysligt nyfiken att få se det på nära håll. Det såg så märkvärdigt bekant ut! Gullebarn gned sig i ögonen: "Drömde hon eller var hon vaken? Jovisst: där stod ju "Thulecacao" i tydliga bokstäver!" — De andra barnen trängde sig nu omkring henne, de tackade och berömde henne och berättade att prinsessan blivit frisk, när hon fått smaka det underbara läkemedlet. De berättade också att paketet hade den underbara egenskapen att icke minska, utan öka, ju mer man tog av det. Och glad och lycklig tog Gullebarn i ring med de andra och alla barnen sjöngo:

"Från trollen, de fule
vi rövade *Thule;*
det bästa i världen,
som värmer vid härden,
som glädjen tänder
i alla länder,
som hälsa sänder,
som barnens gråt uti gamman vänder."

— — — — —

— — — Mitt i dansen och sången tyckte Gullebarn att hon hörde sin mors röst säga: "Gud välsigne dig, mitt hjärtebarn!" Hon såg sig häpen omkring. Vad var nu detta för trolleri igen? Borta voro drömflickorna, borta var Thulepaketet, borta var alltihop. Själv låg hon i sin lilla vita säng, hemma hos far och mor. Solen sken in i rummet och vid sängen stod mor med en kopp cacao i handen. "Så länge du sovit, barnet mitt", sade hon. "Det är i dag din födelsedag och därför ville jag väcka dig med något riktigt gott. Se här en kopp äkta Thule-cacao! Sedan skola vi se på ditt födelsedagsbord!" — Nu kom Gullebarn ihåg nattens äventyr. Men det var väl knappast värt att tala om det för mor. Hon skulle väl knappast tro det. Gullebarn visste nu i alla fall att Thulecacao var

"den bästa i världen
som värmer vid härden,
som glädjen tänder
i alla länder,
som hälsa sänder,
som barnens gråt uti gamman vänder."

Slut.

FRÅN DE LYCKLIGA ÅR, DÅ

Ungerskt småfolk firar årsfest i sin Kindergarten i Budapest.

Små göteborgares vårbruk: blomsterplantorna sättas ut.

Hur de små ha det på bakgårdarna.

En lektion i den roliga småbarnsskolan, i Landala, där man får göra kossor och rita gubbar.

ARBETE OCH LEK ÄRO ETT

»Kalle uti skogen vankar». Småbarnen visa hur fågelungarna fly ur boet.

Små stockholmare gunga bräde ute vid Dagens Nyheters dagskoloni i skärgården.

Scen ur barnträdgården: Vad skall vi nu leka?

Slottsskogens parktant i Göteborg utspisar sina minsta skyddslingar.

DE TÄCKA BARNBILDERNA PÅ DESSA sidor äro hämtade från så skilda håll som Stockholm, Göteborg och Budapest, men de ha ett gemensamt, de visa småttingar som av sociala föreningar eller enskilda välgörenhetsföretag samlats till glad lek och nyttig fostran i krubbor och barnträdgårdar. I Göteborg har stiftelsen Göteborgs småbarnsskolor, som räknar anor sedan 1839, på senare år omlagt sina skolor efter Friedrich Fröbels riktlinjer och Göteborgs stadsfullmäktige har ansett verksamheten i dessa Kindergarten ha en så stor social betydelse att de bestått ett årligt bidrag på över 70,000 kronor.

De ungerska småttingarna på bilden äro tagna, just som de firade årsdagen av sin barnkrubbas invigning. Denna Kindergarten har ett särskilt intresse för oss, eftersom den bildats av Svenska Röda Korset och Rädda Barnen och till föreståndarinna har en stockholmska, fröken Asta Nilsson. 1,225 småttingar ha i denna krubba fått ordentlig mat tre gånger om dagen i sex veckor, dessutom ha de fått skor, linne och kläder. Och på bilden se ju de ju både knubbiga och fina ut!

I Sommarstugan ute på Tynningö har Dagens Nyheter sedan nära ett tiotal år en trevlig tillflyktsort, där bleka stockholmsbarn få vältra i gröngräset och plaska i saltvatten, varje barngrupp en vecka åt gången. Initiativet till Dagskolonien togs av fru Elsa Nyblom, som ända sedan starten förtjänstfullt dirigerat verksamheten ute på sommarhemmet. Namnet "D. N:s Dagskoloni" framkallar hos många små stockholmare från gränderna eller Söders höjder de ljuvligaste visioner av friluftsliv och mycket och god mat, och både tidningen och initiativtagarinnan ha här nedlagt ett vackert och välsignelserikt arbete.

Foto Johansson, Göteborg.

I VILKET YRKE ÄR MANNEN MANLIGAST?

EN REPLIK TILL ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖVBERG.

DET ÄR SANT, ATT OLIKA YRKEN ge manligheten större eller mindre tillfälle att utvecklas och bibehållas, och att det är svårare för t. ex. en damskräddare att *verka* manlig än för en sjöman är ju klart, om vi nu med manlighet mena fysisk kraft, ty energi och uthållighet behöver säkert även damskräddaren — kanske i ännu högre grad, då hans yrke ej ligger så för mannens naturell, som ett friskt och rörligt liv. Men *vara* manlig — i karaktär och uppfattning — det är nog den *verklige* mannen på vilken plats i livet han än blivit ställd. De, som har ett yrke, som stävjar den fysiska manligheten, t. ex. alla de, som hela dagen sitta på en stol med pennan i hand, banktjänstemän, bokhållare o. s. v. de ta skadan igen på fritiden och låta manligheten ta ut sin rätt — var individ efter sin läggning — en sportar på ett sätt — en annan på ett annat — en hugger ved, och förenar på så sätt motion och nytta — en annan gör sammaledes t. ex. genom fiske, jakt, trädgårdsarbete.

Den, som efter dagens stillasittande arbete slår sig till ro på en soffa eller på en krog besitter nog varken denna mera ytliga manlighet eller den djupare, som ger sig uttryck i karaktärsfasthet, önskan att *beskydda* samt först och främst i *ansvarskänsla* för sin uppgift i livet — sitt yrke så väl som för sin familj — hemmet, barnen och allt vad därtill hör. Den, som endast ekonomiskt bidrar till hemmet och därmed tycker sig ha gjort sin plikt till den grad, att han sen har rättighet att i detta hem ligga på en soffa och bli uppassad, medan hustrun får bära alla de tusen *små* bekymren — hans manlighet är ej mycket värd.

Det är klart, att alla sådana yrken som ge sina utövare tillfälle att vistas mycket ute i Guds fria natur, utveckla det sunda hos människan — hos mannen sålunda hans manlighet. Visst är jordbrukarens yrke synnerligen lämpat för en verklig man — allt det bästa hos honom får ju där tillfälle till mognad. Men en opraktisk vekling reder sig säkert bättre på en kontorsstol.

Förf. till artikeln i Idun säger, att det för affärsmannen fordras "verkliga karaktärens herkulesegenskaper för att hålla sin ädla manlighet obesmittad". Men nog *finns* det hederliga affärsmän — kanske fler än man i allmänhet tror — *så* mycket större tror jag ej påfrestningarna äro inom det yrket än inom andra. Ej heller vill jag skriva under på förf:s uppfattning av militären, att de hålla på att återvinna sin förlorade manlighet. På det området är *jag* jävig — vilket dock på intet sätt innebär, att jag känner någon lust att rosa yrket. Min uppfattning är, att vår tids officerare i allmänhet äro på god väg att fullständigt förslöas av brist på arbete och förståelse. På regementena går det hela i slöhetens tecken. Med några få undantag kunna officerarna i de mellersta graderna ej med bästa vilja i världen skaffa sig mer än några timmars arbete om dagen, en del ej ens så mycket. Där kan man tala om, att det behövs karaktärsstyrka för att ej helt somna in. Ty det är ett gammalt sant ord, att "ju mer man har att göra, desto mer hinner man med". Och det är endast de kraftiga och energiska, som ta initiativ till idrott eller sysselsättning bredvid yrket. Intresset för tjänsten är verkligen på det hela taget sorgligt minimalt.

Till slut ville jag även be att få framställa en fråga: Blir en mans manlighet lidande på, att han ägnar sig åt sådana sysslor, som av ålder äro förbehållna åt kvinnorna?

Jag vill framställa till jämförelse tre män, kamrater i samma arbete. N:r 1 sköter sin tjänst med så mycket intresse det är möjligt ge densamma och anser sig därmed ha förtjänat att i hemmet bli uppassad. Sin lediga tid ägnar han åt läsning och dyl. — någon gång jakt — annat friluftsliv intresserar honom ej. Han skulle knappast om det gällde livet kunna packa en kappsäck, slå i en spik eller sy i en knapp.

N:r 2 är ofantligt intresserad av husliga göromål — mycket mer än sin hustru, som har konstnärliga tendenser. Han är *skicklig* i matlagning, gör bl. a. förtjusande tårtor och lagade vid ett tillfälle en hel liten delikat middag. Och han syr, som om han aldrig gjort annat, nätta små barnkläder och en gång en blus åt sin fru. Är heller ej rädd att ta itu med hemmets grovgöromål. Hustrun är förtjust! N:r 3 är synnerligen energisk och skötsam i sitt arbete, slår sig dock i allmänhet till ro i hemmet utom om vår och sommar, då han står i med trädgårdsarbete och målning av trädgårdsmöbler. Några direkt husliga sysslor hade han dock mig veterligen ej brukat lägga hand vid förrän vid en helg härom året, då hans hustru gett jungfrun ledigt att resa hem några dar, men strax efter dennas avresa själv blev sängliggande sjuk. Då var det mannen, som skötte de tre barnen, städade, lagade mat och passade den sjuka hustrun — alltsamman med reda, ordning och gott humör!

(Forts. nästa sida.)

KANALVÄGEN GÖTEBORG—STOCKHOLM—GÖTEBORG STOCKHOLM—JÖNKÖPING—STOCKHOLM HÄRLIGA VÅRTURER

Utmärkt Restauration! Begär turlista och prospekt från ÅNGF. A.-B. GÖTA KANAL, Göteborg och Stockholm. Skolresor anordnas!

Flaggan i topp!

Vid behov av flaggor begär vår priskurant och prov å duk.
Vi tillverka **YLLEFLAGGOR** av prima kronduk. **"STORMFLAGGOR"**, av bomullsduk med tvinnad varp och **"PRIMAFLAGGOR"**, starka och prisbilliga.
Vårt fabrikat tvenne gånger prisbelönt. **Alla färger äkta och måtten lagenliga.**
OBS.! Priserna betydl. lägre än i fjol.
Ekelöf & Svenssons flaggfabrik, Karlstad

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN: 39.

SÅSOM BARN
Morgonböner med skolungdom
Av *Ingrid Stern.*
Pris kr. 2.50.

DEN NYA PSALMBOKEN
Några erinringar och synpunkter
Av *E. N. Söderberg.*
Pris 90 öre.

Striden om den nya psalmboken
Av *Gunnar Ekström.*
Pris Kr. 1:—.

I alla boklådor

Diakonistyrelsens Bokförlag

Svält ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagén, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växtnäringssalt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A.B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Thules sagotävlan löst.

Thules sagotävlan, som utlystes på Iduns barnsida den 17 april, har omfattats med stort intresse och ej mindre än 128 sagor ha inkommit från olika delar av Sverige. Prisnämnden, bestående av Ellen Rydelius och Ebba Theorin som representanter för Iduns redaktion och Leopold G. Hersson, som firman Thules representant, har i flera dagar studerat älvors och tomtars underbara äventyr i Thulelandet, rörande historier om små sjuka barn, som den doftande bruna drycken räddade till livet, lustiga kakaodrömmar och muntra kalas i det bruna chokladslottet. Och efter moget övervägande har prisnämnden beslutat fördela prisen enligt följande lista:

1:sta pris 50 kronor till Ulla Gulla Holmström, Säter, för sagan "Gullebarns dröm".

2:dra pris 25 kronor till Thorborg Lindquist, 15 år, Landskrona, för "Sagan om Thules underbara slott" (illustrerad).

3:dje pris 15 kr. till Sylvia Lindquist, 15 år, Borgmästaregatan 5, Varberg, för "Historien om Stina-Lisa och hunden Klaffs".

Dessutom utdelas fem tröstepris, bestående av presentkort på 10 kr. för inköp av Thulechoklad, till följande tävlingsdeltagare: Ragnhild Ödmansson-Hessle, Jönköping. Astrid Hermanson, Striberg. Anna-Greta Alströmer, 9 år, Mjörnsjö. Finni Rernicek, 14-årig Wienflicka, Gusselby. Inez Ahlquist, Kungsgatan 16, Karlshamn.

Thule ber genom Idun få frambära sitt tack till alla deltagarna. De, som ej fått pris, skola ej vara ledsna. Snart anordnar firman en ny tävlan, och då är det åter hopp!

Vilken av dessa tre var den manligaste — eller kanske *minst omanlige?*

Var och en har ju sina ideal — men nog förefaller det mig, som om idealet vore, när kvinnlighet och manlighet kunna mötas i en gemensam strävan — d. v. s. att manligheten är idealisk, när den begagnas såsom stöd och och skydd för den, som är svagare, och ej är överlägsen utan mild i sin styrka. MÅNS.

HERTIGENS BRÖLLOP.

(Forts. fr. sid. 614.)

Under konserten, som nu följer, bjudas läckra förfriskningar omkring, och den tidigt serverade supén är utsökt. Var och en finner aftonen högtidlig, stämningsfull och i allo vällyckad...

När gästerna avlägsnat sig och Elisa von der Recke sist av alla tagit avsked från sin syster, för änkehertiginnan Benigna son och svärdotter in i sitt privatkabinett, där hon förvarar andaktsböcker, minnen och porträtt av sina kära, framför allt av sin avlidne make och hans kejserliga väninna. Hela det lilla rummet domineras emellertid av en stor oljemålning över skrivpulpeten, och den föreställer tsarrikets nuvarande härskarinna, Catharina II, i glansen av yppig och sinnesberusande, men även majestätiskt imponerande skönhet. Vid denna tavla stannar den gamla damen med svärmisk tillbedjan i blicken. Hon kan aldrig glömma, att den mäktiga tsarinnan befriat hennes familj från hård landsförvisning och återuppsatt dem på Kurlands tron. Ryssarnas allhärskarinna äger Benignas varmaste tillgivenhet.

— »Mina barn», säger nu denna, »låt

Watzins Svavelhårvatten & Watzins Svavelpomada
förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.

Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavelpomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda familj samt att deras hår är äkta och naturligt intygas.
Stockholm den 6 Dec. 1920.
Tibbe Malmberg
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.
Kungl. Hovleverantör.

Gyllenhamars
UNDERBARA
HAVRE-MUST
Måste finnas i varje hem.
För åldringar, vuxna och barn.

Bättre än alla andra margarinmärken bibehåller
SVEA VÄXT
i sommarvärmen sin fasta konsistens, utan att förändra sin goda smörarom.

Den kända hemkonsulenten Thora Holm säger efter avprovning av de olika margarinmärkena följande: »— — — *av vilka särskilt* ***SVEA VÄXT*** *margarin framträtt såsom mest lika natursmöret.*

LEJA-MAGASINET

STOCKHOLMS ELEGANTASTE
SPECIALAFFÄR FÖR
KLÄNNINGAR OCH BLUSAR

GREVTUREGATAN 24 A
(TATTERSALL)

ALLA ÄNDRINGAR UTFÖRAS PÅ DAGEN.

HUSHÅLLSKÄRL,

alla slag, av koppar, bleck och aluminium. Prydliga, praktiska, prisbilliga. Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer.

A.-B. Kungsörs Bleckkärlsfabrik,
Drottningg. 20. - **Kungsör.** - Stockholm.

STOCKHOLMS FLAGGFABRIK
AKTIEBOLAG
69 KARLAVÄGEN 69

Fabrikatet prisbelönt
i in- och utlandet.
Diplom för välsydda
och färgäkta flaggor.

RIKS 718 16. ALLM. T. 85 77.

oss komma ihåg, att vi näst Gud ha Hennes Majestät att tacka för vår lycka. Jag har nyss genom en hemlig kurir mottagit Catharinas försäkran om tyst gillande av Er förening. Hovet i Petersburg kan visserligen av hänsyn till prinsessan Eudoxia icke officiellt lyckönska, men lovar att iaktta största diskretion... Min käre son, och du, min älskliga dotter, vi vilja tillsammans bedja för vår kejsarinna».

Alla tre knäböja framför krucifixet, som är uppställt på ett altare i rummets ena hörn. Änkehertiginnan läser högt den långa bön hon själv tio år tidigare författat:

— »Inför Dig, store Gud, nedfaller jag och bär fram till Dig i andakt Rysslands stora kejsarinna och monark, vår välgörarinna och moder... Du, store Gud, bistå henne med Ditt råd... låt alla hennes företag väl lyckas... tryck Du, o Gud, kronan på hennes huvud allt fastare... var nådig mot Din smorda Catharina... stärk henne till liv och själ... även i krig vare Du med hennes vapen, ty Du är den sanne krigsmannen, som sönderbryter spjut och båge... Hör oss, o Gud... för Din Sons skull. Amen».

Det unga paret reser sig upp. Dorotheas ögon stå fulla av tårar. Med oefterhärmligt behag böjer hon sig över sin svärmors hand. Icke underligt, att hertigen endast har intresse för sin unga maka och med halvt öra lyssnar till moderns ord. Han skyndar att önska denna en lugn natt och drar Dorothea intill sig med äganderättens triumferande åtbörd.

Innan de lämna kabinettet, ser hertigen emellertid alldeles ofrivilligt än en gång upp till Catharinas bild. Han studsar och stannar ett kort ögonblick... Vad är väl detta? Har övermåttet av lycka gjort honom inbillningssjuk? Det förekommer honom ju, som om ett hånfullt leende spelade kring tsarinnans vackra läppar, som om hennes ögon blixtrade emot honom halvt medlidsamt, halvt föraktfullt... Ja, det ser ut, som om hon ville tillropa honom en varning, och han tror sig höra orden:

— »Du, stackars lekboll för jordens mäktige, njut av den flyende minuten! En vink av mig tar ifrån dig din glans... när tiden är inne, krossar min vilja den skugga av makt, varmed du nu stoltserar... Se till, att det unga hjärta du bemäktigat dig, icke försmäktar vid din sida! Den dag kommer, då du icke kan lita på något annat».

Hertigen stryker med handen över pannan. Hallucinationen försvinner. Han ser återigen endast Dorotheas förtrollande profil. En våg av lidelsefull ömhet genomströmmar honom, när dörren faller igen efter dem och de beträda antichambren till sina privatgemak.

LITE FRANSKT I FRANKRIKE.

(Forts. fr. sid. 617.)

om. Huu-då! Deras talförhet, söta smil, och alltför stora älskvärdhet jagar en fort på dörren. Man lovar att komma igen i morgon, men stannar på hotellet och föredrar att ta i staden med tång. Äter så länge i stadens bästa pension, där man två gånger om dagen tvingar i sig lite urvattnade grönsaker, som kallas för déjeuner och diner. Tillsammans med bröd, segt som gummi elasticum och håligt och grått som en för länge använd tvättsvamp.

Tills en vacker dag lyckans stjärna går upp och man hittar en lugn vrå hos två gamla damer — icke alltför gamla — som tagit till sitt livs heligaste uppgift att laga "pommes frites" så frasiga och rostgula som möjligt, chateaubriand, haricots verts

Nyhet för köket!

HELIOS ZINKPUTS

snabbaste och verksammaste medel för putsning av zink. Ger **varaktig** glans **utan** efterputsning med fett, mjölk e. d.

Flyglar, Pianinon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottninggat. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

GUMMANS Tvättpulver

Värdefullt dietetiskt medel vid mag- och tarmsjukdomar.

Med framgång prövat å lasarett i Stockholm. Läkareutlåtande sändes på begäran.

Kraftigt stärkande och lätt absorberbart även i svåraste stadiet av dålig matsmältning. Originalförpackning à 4:25 kr. på apoteken och i större sjukvårdsaffärer samt pr postförskott från **Laktoprotin**, Stockholm Wa Rt 809 13.

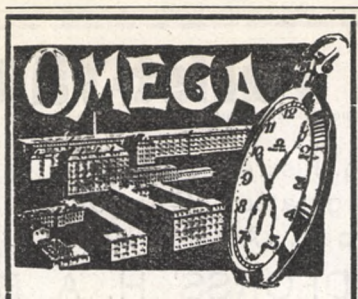

Världsmärket bland fickur.

6,000,000 Omega-ur i bruk.

En aktuell hushålls-ekonomisk fråga.

(Insänt)

De närmast gångna årens bekymmer och nya omsorger för husmödrarna hava varit så mångahanda och förut ej anade, att man nu, sedan de delvis lättats, med undran ser tillbaka på, huru alla hemmets skiftande krav kunnat tillgodoses inom rimliga ekonomiska gränser. Det är givetvis icke min mening att här medräkna de husmödrar, för vilka den ekonomiska frågan ej behöver medräknas vid budgetens utformning.

Ett bland de för åtminstone mitt hushåll med sina sju medlemmar allvarligare spörsmålen har varit den ständigt återkommande tvättfrågan. Jag vore nästan färdig påstå, att tvätten ej förslår nu som förr, men det beror kanhända helt enkelt på, att man icke tänkte så mycket på denna detalj då som nu. Jag erkänner, att jag förr gjorde mig skyldig till den i många husmödrars ögon lättsinniga åtgärden att skicka bort all den större tvätten till tvättinrättning. Vi voro då icke mer än fyra, utom jungfrun, som hade nog av småtvätten. Och så var det så bekvämt och för övrigt billigt att kasta hela besväret från sig.

På senare tiden ställer det sig emellertid annorlunda. Det är ingalunda billigt att anlita tvättinrättnings hjälp, tvärtom ruinerande, och bekvämligheten uppväges många gånger om av tvättens tillstånd efter behandlingen vid dessa inrättningar. Jag har därför måst sörja för denna hushållsdetalj själv, men med vilka besvär och kostnader! Därom kunna endast husmödrar i min ställning göra sig ett begrepp. Visserligen finns nu tillgång till tvättmedel av alla slag till skapliga priser, men alla andra tillbehör till den månatligen återkommande två-dagarstvätten kunna hopsummeras: dyrt — besvärligt.

Genom en tidningsartikel i detta aktuella ämne av fru Märta Björnbom-Roman fästes min uppmärksamhet för några månader sedan på Lundstedts tvättmedel, som av författarinnan förutsattes vara känt av varje husmoder, men vars bekantskap åtminstone icke jag varit i tillfälle stifta vid denna tidpunkt. Skribentens namn och den övertygelse, varmed hon behandlade sitt ämne, gjorde, att jag följde hennes råd och gjorde ett försök med detta nya tvättmedel och jag anser mig icke böra undanhålla intresserade de resultat, vartill jag efter något lite experimenterande kommit med detsamma.

Jungfrun utför nu ensam "stortvätten" en dag i månaden. Som bekant inskränker den på Lundstedts tvättmedel byggda tvättmetoden hela den arbetsamma tvättningsproceduren, som krävde både kroppskrafter och god vilja, till blott och bart en halv timmes kokning av kläderna. "Småtvätten" kokas ren i köket, allt efter som den förbrukas. Den lättnad i hushållsomsorgerna, som denna anordning medfört, är oskattbar. Och förtjänsten sedan! Jag har i hela taget ingen känsla av, att det vidare existerar någon tvättfråga i vårt i detta avseende krävande hushåll.

Jag kom härom dagen vid samtal med en väninna in på tvättfrågan och fick då ett förstärkt intryck av den Lundstedtska tvättningsmetodens betydande fördelar. Hon hade mer än ett års erfarenhet att bygga på och det var därför med nöje jag erfor, att jag icke hade anledning befara att min mening om densamma skulle rubbas i längden. Hon sköter ensam på cirka tre timmar hela veckans tvätt för en familj av fem personer, därav två barn i ålder 2—4 år, och hon förklarade, att hon aldrig haft sitt linneförråd i så välordnat och förstklassigt skick som sedan hon kom på den utmärkta idén att använda Lundstedts tvättmedel. Dettas konserverande inverkan på linnet hade hon speciellt varit i tillfälle konstatera på barnkläderna, som tvättats tjogtals gånger utan märkbar inverkan på hållbarheten.

Utan att på något vis vilja engagera mig åt ena eller andra hållet har jag icke kunnat undanhålla alla med mig intresserade husmödrar mina rön i en för oss alla särskilt vita fråga. (Annons.)

Fru H.

och fromage à la crême, allt så smältande deliciöst, att varje måltid emotses med hemlig fröjd och vördnad. Den enda olämpligheten med all denna omsorg och allvar som ägnas matlagningen är, att maten sällan är färdig i rätt tid. Men det är glömt, då den sedan serveras med franskt vin och franskt, raljerande, glättigt humör. Man äter visserligen på vaxduk. Det är emellertid med den som med bergstopparna ovan hustaken: Ingen tänker på det.

Apropos bergstopparna så vore det kanske skäl att se dem på litet närmare håll. Det behövs bara att man går över en av de broar, varunder Isère vältrar sitt smutsgrå vatten, så har man ju höjderna inpå sig. Ånej, det är inte så lätt. Man kan få gå i det oändliga, innan man når den gröna sluttningen däruppe. I stekande sol, alltjämt uppåt, mellan murar, som aldrig ta slut. Dessa pittoreska murar, koketterande med sina dammiga slingerrankor — jag vill icke veta av dem! Innanför gömma de allt paradisets härlighet, men åt oss utstråla deras solstekta stenar endast en odräglig hetta. Med möda lyckas man undfly dem, smyga sig in i en smal gång mellan vingårdarna, skaka ner en och annan persika och gripa efter de svällande gröna druvklasarna i förbigående. Sen ta vi sikte på valnötsträdet högst uppe för att klättra dit och i dess lilla ljumma skugga dela rovet och se hela Isèredalens karta för vara fötter.

Men det var ändå inte bergstopparna. De äro också endast för några få utvalda, vana att marschera. De andra nöja sig med att stiga upp i en av de stora turistbilarna kl. 6 på f. m. och i den kyliga morgonluften susa genom bergsluttningens byar. Och det är vackert så. I timvis går färden uppåt. Först mjuka lummiga höjder, avrundade kullar, så djärva krökar, branta stup, långa tunnlar, uttorkade flodbäddar, smala —, vitskummande kaskader och allra högst breda skimrande snöfloder mellan gråkala bergspetsar. Låt oss stanna vid glacierernas fot, vid turistplatsen Lautaret. Vilken luft! Berusande, förnyande båd' kropp och själ. Man dejeunerar huvudstupa bland de doftande fjällblomstren, dricker det rödaste vin mellan de vitaste berg, blir yr och tokig av glädje, skrattar, skämtar, plockar blommor, leker tagfatt, och rullar utför bergsluttningen. Eller man lägger sig helt stilla i gäset, sluter ögonen och gör ingenting annat än andas in bergluften, stillheten, lugnet, sorglösheten, saligheten. Stanna, tid! Låt oss slippa återvända till stadshålorna därnere. Med hemlig glädje gläntar man då och då på ögonlocken för att var gång njuta av den behagliga överraskningen, att se de vita höjderna runtom. Stora vidder, allvar, majestät. Det är som att vara vid havet.

Om några timmar är man åter nere på stadens asfalt. Efter att nyss ha gjort som ingen, tar man man skeden i vackra hand och gör som alla andra, d. v. s. efter dinern sitter man på Grand Hôtel Modernes trottoir, dricker café noir med chartreuse och anmärker på sin nästa. Ens nästa här är mest utlänningar, étudianter. Fransmännen äro sällsynta och svåråtkomliga. Och har man äntligen kommit åt dem är det slut med intresset för dem. Frankrike tycks vara en nation av idel kvinnor. "Les Grenobloisiennes" äro mindre målade och mindre graciösa än "les Parisiennes". Förresten se de ut som vandrande julgranskarameller, klädda i smaragdgrönt, kanariegult och ceriserött. De se ut att ha odrägligt tråkigt, antingen de äro gifta eller ogifta. Deras sötsliskiga anleten ha antingen ett trött, blaserat, kritiskt uttryck eller också visa de en uppsluppen, men en smula snörpt och affekterad glädje. De posera. Ingenting friskt och naturligt, ingenting stilfullt som har chic. Tacka vill jag vår ljusa, nordiska typ! Uppriktig och omedelbar äger den ofta och nästan omedvetet både intelligens och charm.

"Skål för den!" innan vi tömma den sista droppen chartreuse. Sedan leta vi oss "hem" genom de skumma gränderna, där de enstaka lyktstjärnorna spegla sig i det ständigt porlande rännstensvattnet. De där gamla lyktorna, som sparsamt och spöklikt upplysa en gatkrök, komma mig att tänka på Nermans teckningar till Fredmans Epistlar.

"XYZ".

Azymol
STIMULUS
för håret

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

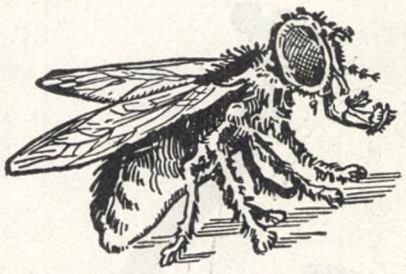

Förse Eder med
Fenix-Flugfångare
till skydd mot de farliga smittoförande flugorna. Sedan 14 år tillbaka den mest efterfrågade i handeln. Försäljes överallt.

H.K.H. Kronprinsens Hovleverantör

TEKN. FABR. FENIX, GÖTEBORG

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

FRÅGOR OCH SVAR.

N:r 134. Var kan man få köpa regler för lawntennis Tacksam för svar *Tennis-intresserad.*

Svar: På Nordiska Kompaniets bokavdelning finns en svensk och två engelska läroböcker i tennis. Den svenska heter "Lawntennis", av Setterberg, Svenska Lawntennisförbundets officiella handbok, pris 4:75. De på engelska språket avfattade äro Lawntennis-a-crawley, pris 3:60 och The art af Lawn-tennis, pris 6:60. Alla tre rikt illustrerade.

N:r 135. Skulle Iduns läsare vilja giva mig ett råd. Jag reser i början av augusti ut till Paris, hur skall jag bäst och billigast ordna min resa? Som jag reser på stipendium måste jag se till att få största möjliga valuta av färden. Är det bäst inackordera sig på ett skandinaviskt pensionat, då min kännedom om franska är dålig; hur dyrt ställer det sig och var skall man kunna få adr. på dylika. Vilken väg bör man resa, och kan en ung flicka resa tredje klass hela vägen. Har hört det skall vara dyrt och besvärligt medföra poletterat gods. Är det mera praktiskt endast hava en handkoffert med och köpa vad man behöver i Paris. Mycket tacksam för råd är

"Okunnig Pariser-resande."

Svar: I fråga om pensionatadresser tillskriv (på svenska språket) Franska upplysningsbyrån, Drottninggatan 57, Stockholm, som beredvilligt lämnar alla upplysningar om resor i Frankrike. Ni gör bäst i att resa över Sassnitz-Berlin-Köln, 3:dje klass i Sverige, 2:dra utomlands. Medtag *endast* handbagage.

N:r 136. Har tänkt att under min semester i sommar tillbringa en månad i Norge. Vill någon av Iduns läsarinnor säga mig vilken plats, som är trevlig och inte allt för dyr? Tacksam för svar.

Smålandslärarinna.

Svar: Aasgaardstiand och Fredriksværn vid Kristianiafjorden äro trevliga badorter. Hotell på förstnämnda plats Aasgaarden Pension, Victoria Hotel och Central Hotel, det senare 18 norska kronor per dag och helpension. Kurorterna i fjällen äro ju ofantligt många, t. ex. Dombaas Turisthotel, Dombaas. Gudbrandsdalen, Fagernes i Valdres (Fagerlund Hotel pr Fagernes.) o. s. v. Skaffa er Hvor skal jeg bo i Sommer för 1921, pris 2:50 och tillskriv den plats, som på beskrivning mest tilltalar er.

N:r 137. Undertecknad skall resa upp till Lappland i sommar. Har hört att där skall finnas gränslöst med mygg s. k. "knott". Vore tacksam om någon av Iduns läsarinnor, som känner till saken, ville giva mig ett råd hur man skall skydda sig mot dem.

2) Blir tvungen skaffa mig en sportdräkt. Vill ej annat än i nödfall hava vindtyg enär jag ej tycker det är vackert. Kan någon möjligen giva mig anvisning på något både vackert och praktiskt tyg vore jag glad.

Signe.

Svar: 1) Det enda verkliga medlet mot mygg lär vara tobaksolja, som vedhuggare i Norrland ingnida sig med, men som ni väl inte vill vara brun och illaluktande under semestern, lönar det väl ej att rekomendera det. Att röka cigarretter ger ju alltid en tillfällig lättnad.

2) Om ni tycker det gröna vindtyget är fult, varför ej ta det *gråa* dubbelimpregnerade som finnes i alla välsorterade manufakturaffärer? Något mera praktiskt än vindtyg för ändamålet finns ej och det gråa är ganska trevligt.

N:r 138. Är en självförs. ung flicka, som på min semester tänkt resa genom Tyskland till Öster-

(Forts. sid. 628.)

Sport- & Turist-Tält

Turistutrustning, Fiskredskap, Sommarspel, Hängmattor, Gungor, Kanoter, Vapen, Ammunition.

MAURITZ WIDFORSS' H. A. B.

STOCKHOLM - Klarabergsgatan 31

Drottningg. 88 Götgatan 11

En epokgörande

uppfinning är Snabbkonserveringsapparaten.

VACUUM

som på mindre än en minut konserverar alla slags matvaror, såsom kött, fisk, frukt, grönsaker m. m. och då denna apparat arbetar utan värme gör den konserveringen till ett nöje samt sparar tid och pengar.

Rekvirera beskrivning från BROR ENGDAHL, Jönköping.

BÄSTA MEDEL FÖR LÖDNING I HEMMET ÄR

CITO

Finnes i varje järnhandel.

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Sanatogen
Styrkemedlet

Pröva det i dag
—
Fås på alla apotek och i drogaffärer

Förf. Elin Wägner skriver:
"Härmed konstaterar jag med nöje såsom min erfarenhet, att Sanatogen efter någon tids användande verkar stärkande på matlusten vilket återigen ha krafter och arbetsförmåga i följd."

Skådespelerskan Pauline Brunius skriver:
"Jag har använt Sanatogen vid flera perioder av forcerat arbete och funnit det utomordentligt välgörande och stärkande
Jag vill därför på det varmaste rekommendera detta utmärkta rekreationsmedel."

VARJE GRAMMOFONÄGARE bör rekvirera vår stora skivkatalog för 1921 över Grammofonskivor. Sändes not 30 öre t. porto. Ens.-förs. av de nya **Parlophon-Ekophonskiverna.**
Spec.: Orkestermusik, Dragspelsmusik, Briljanta inspelningar. Dagens nyaste melodi finnes alltid hos oss.
Grammofon-Apparater i stort urval till nya bill. priser. Katalog mot 30 i porto.
A.-B. Nordiska Musikaffären,
Avd. 20, Göteborg.
Stora Nygatan 11, Drottninggatan 83.
STOCKHOLM.

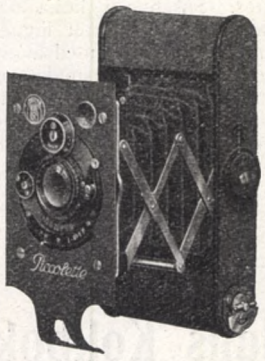

Moderna, lätta handkameror för damer. Bekväma att bära i handväskan.
FORSNERS A.-B.
STOCKOLM.

SKADEINSEKTERNA
i Edra trädgårdar bekämpas effektivt med hjälp av
COOK's
Nikotinbesprutningsmedel

Sammansättning:
NIKOTIN
KVASSIA
SÅPA
SVAVEL
M. M.

Säljas av Frö- & Kemikalieaffärer landet runt.

GENERALFÖRSÄLJARE:
TÖRNBERG & C:o, Göteborg

"KRONOS" GÖR SVART TILL VITT
ANVÄND "KRONOS" TITANVITT TILL ALL SLAGS MÅLNING

Fem fabrikslager i Sverige

BROSCHYRERNA »SOLSKEN» och »VÅR TIDSMÅLFÄRG» samt »SVENSKA REFERENSER I ORD OCH BILD» hos alla förstkl. färghandl.

Ivar Müntzing & Co., Göteborg

Gravvårdar
Bröderna Styrenius
Stenhuggeri A.-B.
VÄSTERVIK
Priskurant på begäran.

LEVYS LAVENDELTVÅL
kan icke överträffas.
Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY, MALMÖ.

PELLERINS "ELIT"
Smörblandat margarin.
Marknadens förnämsta fabrikat.
Kungl. Hovleverantör.

KÖKSALMANACK

Redigerad av
IDA NORRBY.
Föreståndarinna för Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN
den 26 juni—2 juli.

SÖNDAG. *Frukost:* Bröd och smör; biff à la Lindström; kaffe eller te. *Middag:* Smördegssnäckor med sparris och hummerstuvning; engelsk kalvbringa med potatis-petits-choux och sallad; krusbärskompott med mandelkransar och vispgrädde.

MÅNDAG. *Frukost:* Bröd och smör; Spicken sill med grädde och gräslök samt färsk potatis; kaffe eller te. *Middag:* Köttbullar med stuv. färska morötter; kallskål med småskorpor.

TISDAG. *Frukost:* Bröd och smör; ekströmming med potatis; kaffe eller te. *Middag:* Hachis på kalv i potatisrand (köttrester fr. söndag); filbunke.

ONSDAG. *Frukost:* Bröd och smör; löskokta ägg med kryddsill; kaffe eller te. *Middag:* Stekt persiljefylld potatis; rabarberpaj med grädde.

TORSDAG. Frukost: Bröd o. smör; havregrynsgröt med mjölk; ansjovislåda; kaffe eller te. *Middag:* Grönsoppa; tunna pannkakor med hallonsylt.

FREDAG. *Frukost:* Bröd och smör; sillsallad; kaffe eller te. *Middag:* Korvkaka med skirat smör; lingonsoppa.

LÖRDAG. *Frukost:* Bröd och smör; spenatpannkaka (rest från torsdag); kaffe eller te. *Middag:* Bräckt rökt makrill med potatis; ris med cacao.

RECEPT.

Engelsk kalvbringa (f. 6 pers.): 1½ kg. kalvbringa, 50 gr. njurtalg, 3 msk. hackad persilja, ½ kkp. st. skorpor, 2 ägg, 1 msk. salt, 1½ l. buljong eller vatten, 1 morot, 1 liten portug. lök, 1½ msk. smör. Sås: Det brynta smöret, 2 msk. mjöl, spad.

Beredning: Bringan benas ur och tvättas. Njurtalgen hackas med persilja och blandas med de stötta skorporna, saltet och äggen. Blandningen bredes ut på bringan, den hoprullas därefter hårt och bindes om på tre ställen. Den lägges ner i kokande buljong eller vatten och får koka med moroten och löken, tills den är mör. Smöret brynes nu i en långpanna, bringan lägges ned och sättes in i ugnen att få vacker, brun färg. Den skäres därefter i vackra skivor och lägges upp på serveringsfatet.

Av det brynta smöret, mjölet och det uppsilade spadet kokas en sås, som smakas av och serveras i särskild såsskål.

Mandelkransar (f. 6 pers.): 1 äggvita, 105 gr. strösocker, 105 gr. sötmandel.

Beredning: Äggvitorna slås till hårt skum. Mandeln skållas, malles och blandas mycket väl tillsammans med sockret och röres sedan ned i skummet. Smeten spritsas ut på sockrat papper och gräddas i mycket svag ugnsvärme. Kransarna tages från papperet medan de äro varma.

Saftkallskål (f. 6 pers.): ½ lit. söt saft, 1½ lit. vatten, 1 citron.

Beredning: Saften och vattnet blandas, citronen skäres i skivor och lägges i. En bit is lägges i för att avkyla kallskålen, som sedan serveras med skorpor.

Hachis på kalv i potatisrand (f. 6 pers.). *Potatisrand:* 1½ l. potatis, vatten, salt, 1—2 ägg, 2—4 dcl. mjölk, 1 tsk. salt, - tsk. socker. Till formen: 2 tsk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Hachis på kalv: ¾ kg. kalvstek, 1 hg. kokt fläsk, ¼ portug. lök, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, 4

"Rydbergs Blandning"
Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.
PERCY F. LUCK & Co.

Glöm ej vid landsflyttningen medtaga några paket av
SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS
torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.
Högsta kvalité. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. **Bären** ge utmärkta soppor. **Lingonen** ge dessutom en god sylt. **Sopprötterna** ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad speceriaffär
OBS.! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Bästa Extrasäng
Försäljes av Hrr Möbel- & Järnhandlare. Även direkt fr. fabriken. Priskurant gratis franko.

REFLEX
Utför själv arbetet.

Efter endast blötläggning och uppvärmning upptagas kläderna **bländande vita** om man använder Södergrens moderna tvättmedel **REFLEX** vilket **blöter smutsen** ur **kläderna** utan såpa, soda eller klor, utan borstning, skrubbning eller bykning.
Reflex försäljes i alla välsorterade Färg-, Kemikalie- och Viktualieaffärer samt i A.-B. Tvålhusets butiker i Stockholm och landsorten. Pris pr pak. 50 öre. Fullständig broschyr avhandl. Reflexmetoden, sändes gratis o. franko från tillverkaren **A.-B. Södergrens Såp- & Tvålfabrik, Stockholm.**

AMATÖRKAMEROR
Fredsutförande. Olika världsfabrikat
MATERIAL OCH TILLBEHÖR
för fack- & amatörfotografer.
AKTIEBOLAGET ARTO,
Malmö.
SÖDRA FÖSTADSGATAN 2.
Rikst. 52 76 och 56 22.
Illustrerad katalog kostnadsfritt.

Ingen svensk kaffepanna utan

Cleo

Coffee Clearer
I rullar om 20 tabletter kr. 0:20 pr rulle. Säljes i alla välsorterade specialaffärer. I parti hos Hrr Grossister och
FABRIKS A.-B. INTUBI - STOCKHOLM
Riks. 812 35 & 179 36. Sthlmtel. 298 98.

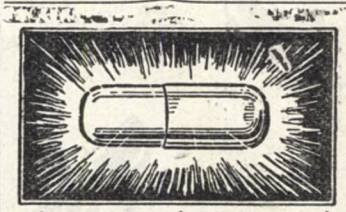

SPIECKERS SANOKAPSLAR
alstra nerv- och muskelkraft. Undanröja kraftnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franko. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer till pris kr. 4:25 eller exp. portofritt från undertecknade.
Stor kur (10 askar) kr. 38:50.
Liten kur (5 askar) kr. 20:—.
Generalagenter för Skandinavien:
Harald Westerberg & C:o,
Göteborg.

Stölma-kameror & material äro bäst!
Erhålles hos våra återförsäljare eller direkt från Stöltens Foto-Hus, Malmö

Björn och Fritiof sutto båda

vid en frukost, skön att skåda.
Cacao och sill i låda
var ju deras bästa föda.
Fritiof reste sig med möda
och han sade: "Det berättas
att det säkert är Cloettas
cacao, som smakar bäst
och, vid Tor, nu är det fest."

GULD-CACAO
och
CHOKLAD

Cloettas

fabrikat äro närande, hälsosamma och välsmakande. Välkända i hela Norden sedan mera än 50 år tillbaka. Till salu överallt i fabrikens originalförpackningar.

Husmödrar! Glöm icke att taga tillräckligt stora portioner av Mazettis Ögoncacao och Mazettis Spischoklad (finns i många olika kvalitéer med eller utan mjölk) med på landet; då är hela familjen alltid i gott humör.

Vägglöss

Desinf. med amerik. gassystem (ej cyankalium). Ej risk eller obehag för grannar. Specialité: Kackerlackor, Mal och Vägglöss.
Nordiska Desinfektions Anstalt.
Riks 804 85. Allm. 168 13.

Nytt läkemedel
mot
Bleksot och svaghet.

Oorganiskt och ej organiskt järn, som hittills mest använts, är det rätta medlet mot bleksot enligt läkaren vid det bekanta Finseninstitutet i Köpenhamn D:r Sonnes uppmärksammade upptäckt offentliggjord i Hospitaltidende nr 46.

Leo-Järntabletter,

äro framställda enligt denna nya princip och fås å samtliga apotek. Upptages lätt av organismen. Fördärvar ej tänderna. Billigast i användningen.
Tillverkas av A.-B. Leo, Hälsingborg, Kem. Farmaceutisk Fabrik.

dcl. buljong, peppar, salt, 1 äggula, 1 dcl. grädde, citronsaft.

Beredning: Potatismoset beredes på vanligt sätt och lägges i en stor smord och brödbeströdd kransform. Puddingen sättes in i ugnen att gräddas.

Till köttstuvningen skäras köttet och fläsket i tärningar och blandas väl. Löken skalas, hackas och fräses i smöret, mjölet röres i och buljongen jämte kryddorna tillsättes. Såsen får koka några minuter, varefter köttet lägges i. Stuvningen redes av med äggulan och grädden samt avsmakas med citronsaft. Potatispuddingen stjälpes upp på runt fat, och hålet i puddingen fylles med köttstuvningen, varefter anrättningen garneras med persilja.

Glöm ej
att skaffa Eder
Iduns Kokbok.
Ny utvidgad upplaga.

FRÅGOR OCH SVAR.

(Forts. fr. sid. 626.)

rike via Sassnitz-Berlin-Prag ev. München. Vore mycket tacksam för råd och upplysningar utav någon, som nyligen rest denna väg. Vid ev. sex dagars uppehåll i Tyskland huru mycket pengar bör ungefär beräknas för billig pension? Var taga in i resp. städer? Huru mycket drickspengar måste man giva? Skall man tillskriva resp. pensionat eller hotell vid endast ett dygns uppehåll. Finns det någon lektyr, som kan giva vägledning frågar *Icke resvan.*

Svar: Skaffa er först och främst en Baedeker över Tyskland. Vid så hastig genomresa är bäst bo på hotell och äta ute. Ett bra hotell i Berlin är Hohenzollern vid Behrenstrasse, ett utmärkt hotell i München är Bayrischer Hof, vad hotell i Prag beträffar efterhör ett sådant på resebyrån, där ni köper rundresebiljetten. Drickspengarna äro egentligen avskaffade i Tyskland, men man ger alltid portiererna på hotellet såsom förut cirka 10 proc. på räkningen, och även annan betjäning en bagatell, såsom 5%. För sex dagar bör man beräkna cirka 600 mark Det är lämpligast att genom telegram med svar betalt försäkra sig om rum i Berlin.

LÄSARINNORNAS SPALT.

Spaltens redaktör uppmanar alla, som sända meddelanden till denna avdelning att endast skriva å ena sidan av papperet.

•

Vera von Kræmers kåseri om Gäster och värdfolk i Idun n:r 13 har inspirerat en av våra läsarinnor till följande klagosuck, som vi med nöje bereda plats för.

Ett försök till inlägg i frågan "Gäster och värdfolk".

Det är först i dessa sista dagar, jag insett vådan att ha smakat umgängeslivet på våra gamla trevna herrgårdar, där den hjärtliga, gammaldags gästfriheten fortlever. När man så plötsligen finner sig försatt i en miljö, där gästvänskapen stämplas som en

(Forts. sid. 630.)

Varma fuktiga fötter

undvikas genom regelbundet användande av

Dr Scholl's
"Fotvård"

"Fotvårds"-satsen består av tre delar:
"PEDICO-TVÅLEN",
"PEDICO-BALSAMET",
"PEDICO-PUDRET".

Samtliga innehålla medicinska ingredienser särskilt välgörande för foten.

Pris pr sats kr. 9:50.

Om Eder skohandlare icke skulle föra
Dr Scholl's "Fotvård"
så vänd Eder direkt till oss. — Vår broschyr "Fötterna och deras vård", upptagande 12 fotspecialister, sändes gratis på begäran mot 20 öres porto.

The Scholl Manufacturing & Co.,
STOCKHOLM 7, Avdeln. 1.

Begär alltid
MAIZENA
Oöfverträfflig
till
såser,
bakning,
maizenagröt
etc.

Babyutstyrslar

Verkligt förstklassiga, av finaste tillbehör och välsydda, allt för den nyfödde, till det billiga priset kr. 12. Örngott av noblessväv med broderat hörn kr. 3. Mönster medfölja.
FRU CLARA LINDQVIST.
Övre Kvarngatan 32 — Borås.

EN KOPP
KULTMANS
RENA
CACAO
är det bästa på hela dan!

Svenska Storessystemet
N:a Smedjeg. 26, Stockholm
Strax vid Hamng. Riks 26 80
Lagerförsäljning av prima kolonialvaror till partipris
Angr. Kaffe utmärkta sorter till 1.74, 1.92, 2.36 pr kg.; The 2.95 och 4:90; Cacao, ypperlig kvalité 2.20; Havregryn 57 öre; Makaroner 1.58. Specerier och konserver väsentligt lägre än i handeln. Endast redbara varor. Omsorgsfull expedition.

HALVA PRISET MOT FÖRUT.
Svenska A-stämplade **SKOR 16 50**

Dessa priser ha ej varit gällande sedan 1914. Belåtna köpare bestyrka detta vårt påstående. Skorna säljas av oss direkt till allmänheten från vår lagerlokal och till landsorten mot postförskott. Lätta, moderna, slitstarka, sydda, skinnklätt foder, bästa utförande.

Damlågskor, utseende enligt illustrationen.

Bild 1. I fin svart chevreaux m. bandrosett i Nr 35—41 16.50 paret.

Bild 1.

Bild 2. I mjukt fint lack med slejf. Kr. 22.75.

Bild 2.

Bild 3. I svart fin chevreaux, snörmodell. Kr. 18.50.
I fin mjuk lack, snörmodell Kr. 22.75.

Bild 3.

Bild 4. I svart fin chevreaux, utan tåhätta, snörmodell. Kr. 17.75.
I svart smidig boxkalv, utan tåhätta, snörmodell. Kr. 17.75.
D:o d:o med tåhätta, snörmodell. Kr. 18.—.

Bild 4.

Samtliga skor finnas i n:r 36—41. Skinn, sulor och bindsulor av extra prima kvalité. Modellerna välsittande och eleganta. Behålla även efter halvsulning sin form och sitt utseende. Levereras med ombytesrätt. OBS.! Begränsade partier. Order om minst 50 kr. fraktfritt.
LAGER- o. FÖRSÄLJNINGSLOKAL
Luntmakaregatan 59,
(intill Tegnérgatan. Linje 1).
Skriftliga beställningar insändas till
SKOFABRIKERNAS PARTILAGER,
Industripalatset, Stockholm.

Billiga o. bra äro Sveriges Urmakares A.-B:s äkta **VIKING-Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsbotten. Stort mässingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla **Urmakare.**

Risken

att icke få en fin tvätt är utesluten med Tomtens Tvättpulver.

PATENTERADE
ELEKTRISKA FLUGFÅNGAREN
"EFFEKTIV"

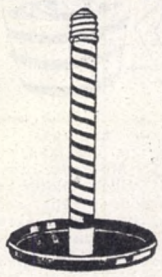

Denna flugfångare är den mest effektiva som finnes i marknaden. Den inskruvas i den elektriska lampkontakten som en vanlig glödlampa varefter strömmen skruvas på. Den elektriska strömmen i pelaren utövar en för flugan sövande dragningskraft som oemotståndligt drager henne mot densamma, där hon ögonblickligen bedövas och faller ned med den i vatten fyllda skålen och dränkes.

Som apparaten icke är strömförbrukande blir den i längden billigare än andra flugfångare.

OBS.! Apparaten får ej vidröras med något ledande föremål, emedan proppen, då springer sönder.

Pris pr styck kr. 4:50.

Försäljes i varje välsorterade järn- o. bosättningsaffärer samt mot efterkrav från A.-B. Södermanlands Maskinaffär, Klarabergsgatan 33, Stockholm.

Tvätta
med
LANGE'S SÅPPULVER
SKYDDSMÄRKE

THERMA
elektriska kokspisar

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
THERMA
BIRGER JARLSG. 22 · STOCKHOLM

PETRIS
ångpreparerade
havregryn och havremjöl
Naturläkekonstens ypperste hjälpmedel.
Läckra och hälsosamma.

Bästa ingredienser

vid småbak förtjäna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. Gooda-Jästmjöl är bäst och pålitligast.
Säljes överallt i burkar à 25, 40 och 75 öre.
Handels-A.-B. Sten Sjögren & C:o, Göteborg

Döfva HÖRA

Den amerikanska elektriska ***hörapparaten ACOUSTICON,*** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörselförmåga. *Förordad av öronspecialister.* Oumbärlig för lomhörda i kyrka och teater. *För efterapningar varnas.*
Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen.
ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige:
MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Veljersgatan 9, MALMÖ 1. — Telefon 49 75

VAR SKALL JAG TILLBRINGA MIN SEMESTER?

Alsbäcks Pensionat
BOHUSLÄN

Adress Lyse. Rikst. 9.

Vack. bel. vid Gullmarsfjorden i mellersta Bohuslän, 20 m. (vagn) från Lyse järnvägsstation, 1 mil från Lysekil. Löv- och barrskog. Strand- och varma bad. Segling och fiske. 53 gästrum, fördelade på 3 villor, av vilka en är vinterbonad. Elektr. ljus. Pens. 8:50—10:50 kr. pr dag. Prospekt på begäran.

Furudals Herrgård
NORRA DALARNE

Öppet året om. Skogrik, hög trakt (230 m. ö. h.). Utflykt. till omkringl. fäbodar. Varma, kalla bad. Rek. enkelt, gott hemliv. Bilskjuts t., från Rättvik 4 mil. Inack.-pris 8—10, pr dag 12 kr.
Fru G. Wuttke.

Adress: Furudal. Rikst. 2 c.

Gäddede Gästgiveri och Turisthotell
JÄMTLAND

Adress: Gäddede. Rikst. 13.

Beläget å en höjd invid Kvarnbergsvattnet. Öppet året om. 28 rum (rum även i grannskapet). 2:50—3:50, pens. 8—12 kr. pr dag. 240—300 kr. pr mån. Längre tid billigare. Elektr. ljus. Kalla bad. Fiske. Förfrågningar besvaras omgående.

Helsjöns Gyttjebad och Kuranstalt

Hög barrskogsluft. Nutida bad, specialité: gyttje-massagebad. Gott bord, 4—6:50 pr dag. Fullständig restauration. Musik. 150 rum, 1:50 à 3:50 pr dag. Rek. för reumatiska lidanden, gikt-, nerv- och hjärtsjukdomar. Moderata priser. Läkare: D:r Ivar Westerlund. Biltrafik. Prospekt genom Kamrerarekontoret, Horred. Rikst. 4. Säsong 14 Maj—5 September.

Nygårds Brunns- och Badanstalt
SMÅLAND

Adress: Flybo. Rt. Asheda 22 A.

10 Juni—1 Sept. 1,000 fot ö. h. Smål. högl. skogsluft. Radiumstarkt vatten. Alla slags bad. Massageb. av Prof. Unman från Stockholm. Ny innehavare. Levnadsomkotsnader fr. 6 kr. pr dag, rum fr. 1 kr. pr dag. Prospekt på begäran under adr. Nygårds Brunns Badanstalt, Flybo, eller Nya Inackorderingsbyrån, Jakobsbergsgat., Stockholm.

Nyheter
i bokhandeln.

MARTYRER.
De baltiska kristnas lidandesväg av O. Schabert. Översättning. Häft. kr. 1:50.

LAMPAN I RUNÖ SKOLHUS.
Berättelse från Bohuslän av Carl Fr. Peterson. Häft. 2:50.

KÖRSBÄRSTRÄDET.
Berättelse av Amy Le Feuvre. Häft. 4 kr., kart. 5 kr., klotb. 5:50.

BLOMSTERKORGEN.
En berättelse från gångna dagar, för ung och gammal. Av Chr. von Schmid. Häft. 2:75, kart. 3:50, klotb. 4 kr.

SOLSTRÅLEN.
Berättelse av Anna Jennings. Häft. 3 kr., kart. 3:75, klotb. 4:75.

DEN SKÖNASTE ROSEN.
Berättelse av Hillis Grane. Andra upplagan. Häft. 5 kr., kart. 6:50, klotb. 8:25.

SÅ GICK DET TILL.
Berättelser av Anna Jennings. Häft. 2:50, kart. 4 kr.

GRANNARNA MITT EMOT
och andra berättelser av A—der. Häft. 4:75, kart. 6:50, klotb. 8:50.

A.-B. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition, Stockholm 3.

Rättvik

TURISTHOTELLEN
DALARNE

Adress: Rättvik: Rikst. 1.

Invid järnvägsstation. Modernt byggda och komfortabelt inredda. Öppna hela året. 80 gästrum, de flesta med balkong. Pens. fr. 10:— kr. pr dag. Elektr ljus. Varma bad. Förstklassigt kallbadhus. Gott skogsklimat. Läkare. Apotek.

SILJANSBORG
RÄTTVIK. Tel. 21.

Luftkurort av hög rang. Skyddat soligt läge i barrskog på fuktfri grund. Anbefalles av läkare vid behov av rekreation. Sjukgymnastik och massage. Bad i olika former. Varmt och kallt vatten i alla rum. Komfortabla sällskapslokaler. Erkänt god mathållning. Tillfälle till angenäma båtutfärder på Siljan. Helpension från kronor 12:—.

Smögens Havsbad
(öppet 15 juni—1 september)

härligt beläget på en klippö i yttersta havsbandet. Goda kommunikationer. Kustklimat med jämn temperatur. Alla brukliga badformer. Badläkare M. R. Ahlberg. Badrestaurang med härlig utsikt över havet. Moderata priser. Telefon: begär endast Smögens Havsbad. Förfrågningar ställas till Kamrerkontoret.

SOLVIKS BARNPENSION

Adress: Södertälje. Rikst. 4 97.

KINDERGARTEN. SKOLUNDERVISNING.

Prospekt.

SÄRÖ HAFSBAD
RESTAURANG, BAD OCH HOTELLER.
rekommenderas.

Helpension kr. 12 pr dag. Ny regim. Förfrågningar angående rum och pension samt beställningar för större och mindre sällskap besvaras skriftligen eller pr telefon.
Inneh.: WEIDOLF OHLSSON.

Tyra Rinmans Konvalescenthem för Barn,

Tel. 8 Grenna. Östanå, Förnäs.

mottager på det vackra Östanå herresäte friska och klena barn för rekreation. 215 mtr. ö. h. God, närande föda. Undervisning. Prospekt.

Tällberg

Åkerblads Pensionat
DALARNE

Adress: Tällberg. Rikst. 12.

En gammal, hemtrevlig gård i Tällbergs by med fri utsikt över Siljan. Öppet året om. 20, event. flera gästrum. Pens. från 9 kr. pr dag. Sällskapsrum. Elektr. ljus. Bil. Kallbadställe i Siljan. Förfrågningar besvaras omgående.

Visby

STADSHOTELLET MED ANNEX

Adress: Visby. Rikst.

Rekommenderas. Sommarträdgård. Härlig utsikt från terrassen. Musik dagligen. Inackordering till moderata priser.

Vittsjö

Fröken Streijfferts Vilohem
SKÅNE

Adress: Vittsjö. Rikst. 12.

6 min. från Vittsjö station, i stor, lummig trädgård vid Vittsjön. Öppet året om. 8 gästrum, samlingsrum, skriv- och läsrum. Varmbad och dusch. Elektr. ljus. Pens. 8:50—9 kr. pr dag. Kortare tid än en vecka högre pris. Prospekt m. m. på begäran.

GRAND HÔTEL, Marstrand

Vackert, tyst läge vid Paradisparken.
Förstklassiga rum med eller utan balkong.
Telefon 53. Moderata priser. *J. SCHÉBL.*

IDUN sista halvåret
Prenumerera genast!

Endast 8.75
Julnummer gratis

Rörd
och lycklig läser ni

LAURIDS BRUUN:
Van Zantens lyckliga tid.
En kärlekshistoria från Pelliön.
Årets märkligaste och vackraste bok

DOLF WYLLARDE:
Man och hustru under 14 dagar
Ett semesteräktenskaps historia.

COSMO HAMILTON:
Skandal
Nu i 10,000 exemplar!

När hennes dröm blev verklighet
Två fina och behagliga societetsromaner.

CARL LORENTZEN:
Med. D:r. Prof.
När ålderdomen kommer
En rådgivare för dem som börja bli gamla. Kr. 5:75.

Lars Hökerbergs förlag

Five o'Clock tea
utmärkt arom
mycket omtyckt
i blecklurk å
1 kg kronor 12-
1/2 " " 6-

PERCY F. LUCK & Co.

ALLT FÖR
BADSAISONEN
i rikaste urval

BADHANDDUKAR - BADLAKAN
BADVÄV - BADKAPPOR
BADDRÄKTER - BADMÖSSOR

Order till landsorten mot postförskott

Drottningg. 63 **MEETHS** Drottningg. 63
STOCKHOLM

ORANGE-MARMELAD

Högsta kvalité
Egen tillverkning

PERCY F. LUCK & Co.

Låt framkalla och kopiera
Edra pristävlingsbilder hos
Casett
FOTOGRAFISK AFFÄR
Smålandsgatan 4
(Invid Birger Jarlsg.)

Varför är
NESTLÉ'S BARNMJÖL
ett utmärkt näringsmedel för småbarn?
Därför att det uteslutande innehåller råmaterialer av allra bästa beskaffenhet, är lättsmält och närande.

Använd alltid
FLORODOL-TVÅL
Erkänd överlägsen alla in och utländska medtävlare.

RECKITTS
PÅSE BLÅELSE

TROLLKONST
erfordras ej för att frambringa frisk och vacker hy, det behövs blott
Yvy-Tvål.
Den verkar vid ständigt bruk av samma som
ett trollmedel
och erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.
Österlin & Ulrikssons Tekniska Fabrik,
YSTAD.

Flaggor
Sticktäcken
och
Vaddmadrasser
i alla prislägen o. kvalitéer. Begär prislista. Driftiga agenter antagas.
Göteborgs Flagg- & Täckfabrik
GÖTEBORG I.

MED EN
KODAK
KAN SOMMARENS GLÄDJE BEVARAS I BILD. —
ATT FOTOGRAFERA
MED EN KODAK ÄR EJ SVÅRT — RESULTATET DET BÄSTA.
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR BÄST GENOM
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
GÖTEBORG.
STOCKHOLM. MALMÖ.

Nationaldräkter,
materiel, detaljer, strump. på best., frågor besv. mot dubbelt porto. Svenska Nationaldräkter, Idung. 5, n. b., Sthlm.

Genom en annons uti Nya Wermlands-Tidningen, som är Värmlands äldsta och enda dagliga tidning, träffar Ni över 10,000 hem i länet och stiftet.
Huvudkontor: Karlstad.

För den nyfödde.
Reklamkartongen med komplett, fin välsydd utstyrsel à Kr. 15 samt Extra elegant à Kr. 19 och 25. Mönster medf. Enbart mönster 2:50. Fru Caeparsson, 3 Järntorgsgat., Örebro.

Vid Blodbrist och allmän Svaghet
IDOZAN
Mest effektiva järnmedicin.
5 gånger kraftigare
än andra liknande preparat
Överraskande resultat.
Förordas av många läkare.
Fås på alla apotek.
A.-B. FERROSAN, Malmö.

SINGER
DEN MODERNA SYMASKINEN

bottenlös nöjeslystnad, då kan man ej undgå att finna tillvaron rätt så tröstlös. Vad vore livet utan gästfriheten? Skall den också göra bankrutt! Och hur skall det kännas att hamna på en plats där en främling betraktas som ett högst tvivelaktigt subjekt?

Ja, främlingsskapet är ett kapitel för sig. Det finnes verkligen orter, där främlingen redan på förhand betraktas som ett obehagligt ont. Råkar till på köpet främlingen ha levat i huvudstaden, då är han förlorad. Då finns ingen räddning, tillhör man också en gammal aktad bruksägaresläkt som i århundraden haft sin varelse på landet, måste man, tack vare stockholmsåren vara behäftad med allsköns stadsolater. Enligt lantbon trives olaterna och odygden uteslutande i städerna. Nu nog om främlingskapet.

På tal om städer. I småstäderna är kafferepen en kär och omhuldad umgängesform. Vartill tjänar dessa sammankomster? Värdinnan samlar sitt kvinnliga umgänge för en timme eller två och hinner knappast yttra ett par tre ord till var och en av gästerna. Och gästerna. Ja, de försöka på kortast möjliga tid inmundiga största möjliga antal småkakor och tårtbitar. Nåja, tiden ägnas ej uteslutande åt tuggandet och sväljandet, man hinner även tugga på nästan. Idel små futtigheter och intigheter. Och vad är behållningen — en förstörd middagsaptit. Har då ej det stockholmska förmiddagsteet mera existensberättigande? Teet kan ersätta lunchen och vad pratet om nästan beträffar, så rör man sig åtminstone med dimensioner!

A propos konversationsämnen, borde det ej vara vid vite förbjudet att på en bjudning föra vardagsträket på tal? Ni har kanske varit på middagar, där fruarna prata mat, barn och pigor. Uteslutande och oavbrutet. Och djärves ni försöka leda samtalet in på intressantare banor brukar man då ej försmädligt utbrista: "Kors vad sitter ni och filosoferar om?" Kunde ej herrarne sätta en smula färg på konversationen, kanske ni undrar. Kära ni, de fly salongen. Ganska naturligt förresten, ty de få ju till livs alla dagar pigornas slarv, barnens krämpor samt dagens, gårdagens och morgondagens pris på smör och ägg. De ogifta männen då? De fly salongen, på det att fruarne ej skola få allt för stort embarras med att fundera ut, för vems skull de möjligen dväljas i salongen. Och damerna som ej prata mat, kunna de ej söka upp skapelsens herrar? Fruktansvärda tanke. Det skulle ge allt för mycket anledning till prat. Vet ni vad prat vill säga?

Exempel:

I ett litet samhälle gavs en gång en middag, där enligt förljudande en av damerna var stockholmska. Damen i fråga hade några trevliga timmar och gick både från och till middagen utan onda aningar. Efter samma middag överfölls en individ i samma samhälle av svår moralisk frossa. Individen var för ovanlighetens skull av mankön. Visserligen var han ej med på förutnämnda bjudning, men det finns ju kafferep, och då så! Nå, mannen led i månader av dessa högst moraliska rysningar — — ty se damen lär ha varit décolletée till knäna. Och som mannen hade ett gott hjärta unnade han sin nästa samma goda som sig själv, varför han lät medmänniskorna få del av dessa angenäma rysningar. Nu hör till historien att i verkligheten var förutnämnda décolletée av högst vanliga dimensioner, men det lär strida mot naturlagarne, att en stockholmsdam kan vara blygsam i klädsel och åthävor eller måhända strider det mot en lantlig hjärnas begrepp.

Till slut.

En bön till dem det vederbör — — försök betrakta främlingen som människa. Bön till landsorten — — försök att ej mångdubbla huvudstadsbons eventuella fel. Bön till småstaden — — sila ej myggen, svälj hellre kamelen! Bön för mig själv — — se upp för bjälken. *"Mollis"*.

Kvinnlig charm ersätter skönhet
En vacker hud och kropp bör ligga i varje kvinnas intresse att skaffa sig och underhålla.
SKÖNHETSMEDEL AV HÖGSTA RANG:
Endast förstklassiga fabrikat föras.
Syster Ellas hudcrem, förnämsta skönhetssalva. Bör användas av alla. Pris kr. 2.50.
Syster Ellas sårsalva, inneh. 45 % burows lösning, verksamt medel mot eksem, kyl- o. brännskador, röd, narig hud. Pris kr. 3.–
Syster Ellas fräkensalva, inneh. salter som absorbera i solljuset förekommande kemiskt verksamma strålar, bästa medel mot leverfläckar, solbränna etc. Pris kr. 4.–. Vid svårare fall bör Duchess fräkenvatten användas. Pr fl. kr. 3.–.
Creme Ravisante frambringar fasta och fyllige kroppsformer Pris kr. 4.50.
Cappilator, borttager smärtfritt missprydande hårväxt Pris kr. 5.–.
Huile de Teint Frais (Hyrenovator) borttager finnar, pormaskar o. orenheter på ett behagligt och effektivt sätt. Pr fl. kr. 3.50.
Eau de Frisure (Lockhårvatten) frambringar vågigt och lockigt hår. Lockar med detta medel och pappiljotter utslätas ej i det blåsigaste väder. Pr fl. kr. 3.50.
PUDER I OLIKA FÄRGER.
Couleur Naturelle bästa medel mot grått hår. Genom användande av detta medel erhålles en proper naturlig färg å hår och skägg. Pr fl. kr. 4.50.
Hämoes Hårkultur kr. 3.50.
Näsformaren "Zello". Oskönа formfel bortarbetas smärtfritt. Pr st. kr. 12.–.
Smink högsta kvalité, i askar om 8 olika stänger. Pr ask kr. 4.–.
Herbas fotkur, förnämsta medel för fötternas vård. Verksamt mot ömma och svullna fötter, liktornar, valkar, ledknölar, kylskador, nagelträng och fotsvett. Pr sats kr. 2.50.
BERIDAREBANSGAT. 25 (HÖRNET AV HAMNGATAN)
VESTERLÅNGGATAN 86
BIRGER JARLS G. 9 (PASSAGEN)
STOCKHOLM
Magasin Special
Specialaffär i Sjukvårds-, Förbands- och Kosmetiska artiklar
INGELANDSORTEN MOT POSTFÖRSKOTT
ILLUSTRERADE KATALOGER Å SÅVÄL SKÖNHETS- SOM SJUKVÅRDSARTIKLAR GRATIS

IDUNS TIDSFÖRDRIV

CHARAD.

En allas vän mitt *första* gör sin dans
Kring land och rike bland så mången, mången,
men ej så lätt den spjuvern ger sig fången,
när oss den dårar med en fager glans.

Och din mitt *andra* är den stackars slaven,
låt vara liten och helt nätt han är
som kvick utav sig hjälper dig på traven
och fram på stråten genom världen bär.

Av silver mången vad jag döljer här
men *vi* av guld — en gyllne grundval äga
åt dig så klipsk, jag endast *det* törs säga
ty nu på spåret du mitt hela är.

LEDIGA PLATSER

Husa eller enkel bättre flicka
(s. familjem.) får den 1 aug. lättskött och god plats i liten bild. familj att tills. m. husmor och bättre flicka som kok. sköta hemmet. Svar m. betyg, fotogr., lönepret. till "Frisk och ordentlig", Falun P. R.

Barnfröken.
Bildad, verkligt barnkär, kunnig i enklare sömnad, erhåller plats 1 juli att tillsammans med husmor ha hand om barnen. Eget rum. Jungfru finnes. Sv. till "Affärsfamilj" Box 7, Katrineholm.

Vid Oscar o. Maria Ekmans sjukhus
i Örgryte, Göteborg 5, mottagas den 1 december 6 st. betalande elever för genomgående av en ettårig ev. 2-årig såväl praktisk som teoretisk kurs. Ansökningar, ställda till sjukhusläkaren och åtföljda av betygsavskrifter, porträtt, inlämnas före juli månads utgång.

Tapisseribiträde.
Flicka, kunnig i ritning och expediering, erhåller väl avlönad plats i tapisseriaffär omkring 1 oktober i större stad i Västergötland. Svar med betygsavskrifter och löneanspråk till "Tapisseri", under adr. S. Gumælius Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Vid Johannesbergs anstalt
för sinnesslöa finnes plats ledig som vikarierande lärarinna under nästkommande höstterminen (från 1 sept.) Platsen torde nästa år komma att besättas med ordinarie innehavare. Lön för lärarinna, som utexaminerats från Slagsta eller minst 2 år tjänstgjort vid sinnesslöanstalt, 900 kr. pr år (för ordinarie 3 ålderstillägg à 200 kr.), dyrtidstillägg i enlighet med för statens befattningshavare gällande bestämmelser, jämte fritt vivre, bostad, lyse och värme; för lärarinna utan förut nämnd kompetens 200 kr. mindre årligen.
Till styrelsen ställd ansökan inlämnas till föreståndaren före den 15 juli.
Johannesbergs anstalt, Mariestad den 3 juni 1921.
R. Österdahl, föreståndare.

Enkel, prakt. flicka
från bättre hem, som vill skaffa sig erfarenheter av arbetet i ett bildat hem på landet (2 pers. hush.), mottages ss. hushållselev i prästgård i mellersta Upland. Villkor: erhåll. av erfarenheter i matlagning samt anses ss. familjemedlem mot att tills. med husmor sköta alla sysslor inom hemmet. Svar till "Musik-hem", Upsala p. r.

Hushållsfröken,
bildad, s. k. bättre flicka, frisk och glad, men troende (religiös) 23—33 år — behaglig, fördel. y. — sökes, att vid tid enl. överensk. förestå en u. mans nya, goda hem. Annan flicka än enl. ovanst. torde icke svara, eljest emotses tacksamt ansökan jämte m. foto o. uppg. om musik. till sign. "M. D—n", Iduns exp., f. v. b.

Sjuksköterska
sökes för Strömnäs Sågverk och emottagas ansökningar med angivande av lönepretentioner, referenser och tidigaste tillträdestid av undertecknade.
Förmåner: fri bostad, telefon, vedbrand och elektriskt ljus.
STRÖMNÄS AKTIEBOLAG.
Sågverksförvaltningen.
Adress: Strömnäs.

PLATSSÖKANDE

ÄLDRE SMÅSKOLLÄRARINNA
önskar anställning i hem höstterminen 1921. Svar till "Gott hemarbete", Iduns exp., f. v. b.

Ung förlovad flicka
önskar plats i god familj som husmors hjälp. Genomgått hushållsskola. Svar till "Lantbrukaredotter — 21 år", Iduns exp., f. v. b.

Som hushållselev
önskar ung flicka lärorik plats snarast, helst i prästhem. Svar till "Fritt vivre", Iduns exp., f. v. b.

Undervisningsvan guvernant
önsk. plats till höstterminen. Bästa rek. Svar till "H. 19", p. r. Hälsingborg.

Söker Ni plats

på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande *med bästa resultat* använt förfaringssätt är att

annnonsera i Idun.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskont., Sthlm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Nyutexaminerad barnmorska

söker anställning snarast möjligt. Ev. spädbarnsvård. Tacksam för svar till "Barnmorska", Iduns exp., f. v. b.

Kvinnlig sjukgymnast

önskar som hjälp och sällskap medfölja dam på resor, eller erhålla anställning på sjukhus, klinik eller dyl. Har haft plats på institut samt under krigsåren utövat och lett sjukg. och mass. på sjukhus i Tyskland, ävenså något biträtt vid sjukvården. Goda rek. Svar till "Mångårig praktik", Iduns exp., f. v. b.

Mot fritt vivre

önskar ung småskollärarinna, bohusländska, komma till större herrgård för att hjälpa till med husliga sysslor. Endast juli månad. Svar snarast till Ingrid Johanson, Anderstorp.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk önskar plats att läsa med mindre barn samt för övrigt hjälpa till i hemmet. Vid lön fästes mindre avsende än vid ett gott bemötande. Svar emotses tacksam under sign. "Juli 1921" Iduns exp. f. v. b.

Bättre flicka

önskar plas i god familj. Villig deltaga i alla förek. göromål. Barnkär. Ben. svar till "Intresse", Kalmar p. r.

Studentska,

19 år, önskar under sommaren komma i god familj för att mot fritt vivre läsa med barn och i övrigt hjälpa till med husliga sysslor. Svar torde sändas till "Edith", under adress S. Gumælius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

INACKORDERINGAR

Under semestern

1—21 aug. önskar ung herre och fru inackordering på landet, helst på lantgård. Tillfälle till bad. Svar med prisuppgift och övriga upplysningar till "Enkelt men trevligt", Iduns exp.

DIVERSE

Ressällskap.

Studentska önskar ressällskap till Frankrike i början eller mitten av juli. Svar genast till G. Gustafsson, Anderstorp.

Gymnastikdirektörer!

Lunds Ljusbad- & Fysikaliska Kuranstalt i Lund är av en händelse till salu.

OBS.! Fin framtidsaffär. Vidare mot 2 porton.

SYDSVENSKA EGENDOMSBYRÅN, Malmö. Tel. 1939

Vackra lockar

kunna alla damer få genom att använda **hårlocksstålfjädern "Mary"**, amerikansk metod. Vågar och lockar håret på några minuter. Ingen bränning som fördärvar håret. Pris pr sats med bruksanv. 1.75, + porto mot postförskott från

A. H. FORSGREN, SANDVIKEN 3.

Fräkencrème

ICA Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

DÖVA HÖRA

Professor Plobners

hörtrumma är den bästa för alla som höra illa.

Intyg. Undertecknad får av hela sitt hjärta tacka för hörapparaten, den var mycket bra. Jag är nu 71 år och hör lika bra som i unga år, var förut alldeles döv.

ERIK ERIKSSON, Felingsbro, (Granberga gård).

APPARATEN bäres fullkomligt osynlig. Botar öronsusning samt nervöst öronlidande. Prospekt mot 20 öre.

Bruksanvisning samt intyg medföljer, pris 1 st. 10:—, 2 st. 18.—.

G. S. ERICSON, Sjukv.-avd., 46. Stockholm.

Praktiska,

hygieniska, impregnerade damunderkläder av olika modeller för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar, i parti o. minut billigast från

Carl Stangenberg,

Hötorget 10, Stockholm.

A. T. 28690. R. T. 7762.

Birgittas Äkta Citron-Crême.

Ofelbart medel mot sträv och narig hy. Bästa ansiktsmassagecrême. Utplånar rynkor och ojämnheter i huden. Tillverkas av saften av friska citroner.

Parfymeri S:ta Birgitta, Stockholm.

Pris kr. 3:—

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsg. 60, STOCKHOLM

Behandling av

reumatiska åkommor.

GÖTEBORGS GYMNASTISKA INSTITUT

Östra Hamngatan N:o 45

Förmånligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK

Ny kurs börjar den 15 september.

I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Röda Korsets samaritkurs.

Begär illustrerat prospekt.

Stockholms Nya Gymnastiska Institut

S:t Eriksgatan 32, Stockholm.

1-årig kurs. Begär prospekt!

I massage och sjukgymnastik,

LJUSBEHANDLING, ELEKTRICITET, VÄRMEBEHANDLING, BADBEHANDLING m. m.

börjar ny kurs i sept., räcker c:a 8 månader och kostar 700 kr. Grundligaste utbildning. Ytterst begränsat elevantal.

MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.

Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Institutet för Kvinnliga Läkareassistenter

Nytorgsgatan 23 A, Stockholm

börjar tvåårig utbildningskurs i sept. 1921.

Kursen omfattar: 1) grundläggande teoretisk-praktisk kurs; 2) kurs i huslig ekonomi; 3) praktisk tjänstgöring som sjukgymnast vid badort; 4) praktisk tjänstgöring i sjukvård samt 5) provtjänstgöring som läkareassistent. Minimikompetens: 6 klassers läroverk eller motsvarande. Begränsat antal elevplatser. Kostnadsfri platsförmedling efter godkänd kurs. Läkarereferenser. Kursavgift 1,500 kronor. Alla från institutet utexaminerade elever hava omedelbart erbjudits goda platser. Begär prospekt.

Velvet Complexion.

Oöverträffligt hudmedel.

"Velvet Complexion" är en mjölkliknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och giva hyn klarhet och vithet, vet jag ej. Något trolleri är det. Ur Anna Söderberg: Skönhetsvård. Pris kr. 8:—. Fås överallt.

Import: AB. PARFYMERI BARLACH Stockholm C.

Gunilla-Skolan, Uppsala.

Husmoderskurs för bildade unga flickor börjar den 6:te september och pågår 3½ månad.

Sykurser i såväl linnesöm som klädsöm och barnkläder taga sin början den 15 september och vara 6 veckor eller 3 månader.

Program och närmare upplysningar på begäran.

KARIN GERLE. *ANNA SCHENSTRÖM.*

Filip Holmqvists Handelsinstitut

Statsunderstött och under statsinspektion. GÖTEBORG.

Student-, Bank- och Korrespondentkurser. Gymnasialavdelning. Handelsskolans avdelningar för folkskolebildade.

37:de läsåret börjar 22 aug. 34 lärare. C:a 800 elever årligen. Platsförmedling. Begär prospekt. Egen läroverksbyggnad.

Vid Aringsbergs Helpension för flickor

börjar höstterminen den 1 sept.

Undervisning meddelas i alla ämnen enl. flickskolans kurser samt i musik. Infödda språklärarinnor. Endast friska, välartade och normalt begåvade elever emottagas. Prospekt på begäran.

Elsa Kjellander, Adr. Aringsberg, Alfvesta. Rikstel. Alfvesta 104.

Herrsätra Skola,

8-kl. flickskola, HELPENSION, förlagd till Carlberga villaegendom, Södertälje. Skolan står under Kungl. Skolöverstyrelsens inseende.

ANNA SUNDIN. Riks Södertälje 5 32.

För några unga, bildade flickor

finnes till nästa 1 sept. (i likhet med förra året) tillfälle, att på lantegendom med vackert och sunt läge å Billingen i Västergötland, tillsammans med en av husets döttrar åtnjuta undervisning av examinerad skolköksläraarinna i allt, som hör till skötandet av ett hem, enklare linnesömnad och vävning samt bokbinderi m. m. av examinerad teckningslärarinna. Anmälan till Fröken Margit Lundblad, adr. Kroken Frösve. Ref. givas och önskas.

Vid Rösiö-Skolan, Hagaberg pr Jönköping,

mottagas instund. i Juli ytterligare några kvinnliga elever för 3 mån. kurs i trädgårdsskötsel, konservering, fjäderfäskötsel m. m. Prakt. och teoret. undervisn. Härligaste sommarvistelse. Vidare upplysn. från

Fröken I. RÖSIÖ.

IDUNS PAPPER

GRANSHOLMS FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - - GEMLA - - ANLAGT 1803

Specialbruk för finare papperssorter.

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

I VARJE HEM BÖR FINNAS

DEN NYA UPPLAGAN av

av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad o. utvidgad.

Pris kr. 10:—.

NYHET: Anvisningar att använda gasspis eller gasugn vid alla recept för stekning o. bakning.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Engelholm: Engelholms Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Falun: Falu-Kuriren.
Gevle: Gevle-Posten.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad
Höganäs: Höganäs Tidning.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlshamn: Tidningen Karlshamn.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Lysekil: Lysekils-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Säters Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohusläningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Visby: Gotlänningen.
Växiö: Smålands-Posten.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Östersund: Jämtlands-Posten.

NYTT HALVÅR

STUNDAR!

Prenumerera
GENAST
å sista halvåret
KR. 8.75 KR.
IDUNS
värdefulla
JULNUMMER
GRATIS
till prenumeranterna

Härligt mjuka, behagliga strumpor får man genom tvättning med

LUX

Till 2 à 3 liter vatten använd en matsked Luxflingor. Slå det kokande vattnet på Lux och vispa upp till ett tjockt lödder, häll i kallt vatten tills det blir lagom varmt och tvätta plaggen häri med händerna. Detta göres försiktigt utan att gnugga eller vrida. Skölj väl i 2 eller 3 ljumma vatten, tryck ut vattnet — vrid ej — och låt torka långsamt. I sista sköljvattnet kan med fördel en nypa LUX upplösas (utan att vispas till lödder), varigenom yllet blir om möjligt ännu porösare och mjukare.

Genom att tvätta småbarnets yllekläder med Lux ökas barnets välbefinnande och trevnad.

Ylle krympes ej med Lux.

HUDCREMEN

Antifinol

är ett beprövat och erkänt medel för borttagande av finnar, pormaskar och rynkor. Vid daglig användning erhålles en mjuk hud, en charmant hy samt vita och smidiga händer. Försäljes av apotek, parfym- och kemikalieaffärer samt direkt från oss.

Pris 3: — kr. pr tub.

Fräkenpomadan SOLEIL

erkänd tillförlitlig att på kortaste tid borttaga även de mest mörka och fula fräknar. Exp. mot 3: — kr. pr tub, 2 tuber portofritt endast från oss.

A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN
GÖTEBORG.

Tapetkompaniet
levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

NÖJEN UNDER SOMMARSÄSONGEN I STOCKHOLM

Blanche-Teatern

Dir.: Ernst Eklund.

Varje afton kl 8.

Otrogen

med

Tollie Zellman

Djurgårds-Teatern

Dir.: Gustaf Collijn.

Varje afton kl. 8.

Gökungen

Lustspel i 3 akter av Einar Fröberg.

Succésprogram.

Folk-Teatern

Dir. Robert Ryberg.

Varje afton kl 8.

Karl-Gerhards Sommarrevy 1921

"Vart ska' vi annars gå?"

Dekorationerna av Olle Nordmark. Andra aktens Nizzatablå av Isac Grünewald. Orkesterdirigent Nalle Halldén. Medverkande: Karl-Gerhard, Sigurd Wallén, Lilli Ziedner, Ann-Sofi Norin, Artur Rolén m. fl. Biljetter å vanliga ställen och tider.

Haga-Teatern

Dir.: Uno Lindholm.

Varje afton kl. 8.
Körlings genomroliga

När Bengt och Anders bytte hustrur.

Ett sommarstycke med sång och dans i 3 akter (i ny bearbetning för sommaren 1921) av Felix Körling.

Bengt på Snibben — Karl Ivar Ytterman.
Petter, soldat — Yngve Nyquist.

Biljetter Allm. Tidn.-kontoret till 4 e. m.
Teaterns biljettkontor från 4 e. m.
Vid köbildning avstängas telef.

Söndagar kl. 3 och 8 e. m.

När Bengt och Anders bytte hustrur.

Biljetter vid teatern efter 1 e. m. Allm. Va. 6.

INTIMA TEATERN

Varje afton kl. 8 precis
ROLFREVYN 1921

Bolsjevikdiamanten

I huvudrollerna: MAJA CASSEL och ERNST ROLF.

För övrigt medverka: Elsa Wallin, Jullan Kindahl, Alfhild Westling, Bertil Junggren, Wilhelm Julinder, Arvid Kindahl, Erik Magnusson m. fl.

Solodans utföres av Magda Björkman från Operabaletten och det berömda engelska dansparet Singers and Mewse.

Biljetter i Allm. Tidningskontoret, Gust. Adolfs torg samt i teaterns biljettkontor.

Skansens Friluftsteater

Direktion och regi: Gustaf Linden

Varje afton kl. 8 o. söndag kl. 3.

Den populära sommarsuccésen.

Herr Dardanell
och hans upptåg på landet

Biljetter i Allm. Tidningskontoret till kl. 4 e. m. samt efter kl. 6 i teaterns kiosk. Best. 12—6. A. T. 119 12. R. T. 723 02.

OBS.! Teaterbesökande fri entré till Skansen efter kl. 6 e. m.

Vanadislundens FRILUFTSTEATER

Dir. M. Strömbom.

Varje dag kl. 8 em.

Den stora sommarsuccéen

Komedianter
och småborgare

En sommarhistoria från den gamla goda tiden av Björn Hodell. Författaren till Byskräddaren och byskomakaren, förra årets succés.

Biljetter à 2: 70, 1: 80 och 90 öre + skatt säljes vid teatern fr. 6 em.

Vasa-Teatern

Varje afton kl. 8 em.
Sommarrevyn 1921.

Än leva de gamla gudar!

Revyskämt i 3 akter (8 tabläer), delvis fritt efter Reinhardts Orfeus i underjorden, av Otton. För kupletterna Karl-Evert. För scen-inramningen och regin Svasse Bergqvist. För musiken William Rölling. För baletterna Carl Hagman. Kostymerna efter skisser av H. Stunz av Verch & Flotow och teaterns atelier. Dekorationerna komponerade av H. Stunz, utförda av Carl Grabow.

Hulda Malmström, Greta Lindgren, Märta Reiners, Emy Ågren, Elis Elliot, Waldemar Dalqvist, Eugén Nilsson, Carl-Gunnar Wingård, Carl Hagman, Kay Reiners.

Oatine

Varför se gammal ut

när ni kan vårda er hy så, att denna blir frisk, klar och smidig. Ni bör aldrig begagna tvål och vatten till ansiktet, eftersom huden lätt irriteras därigenom och blir hård, sträv och ömtålig. Begagna *Oatine-havre-crème,* som icke blott rensar *porerna* och *hudens yta,* utan och ger huden den näring, den behöver, och på så sätt förnyar den. På så vis kan ni bevara eller skaffa er en ungdomlig, vacker, frisk *hy.*

OATINE bör aldrig saknas på ert toalettbord. Tillbakavisa därför alla *efterapningar,* och håll bara till godo med *Oatine.* Fås i tub, eller vanlig burk, och stor burk (innehåller 3 gånger så mycket).

OATINE SNOW är vit och fin som snö. Vid lätt ingnidning uppsuges ögonblickligen denna crème i huden och gör denna mjuk, klar och vacker. Fås i samma storlek som Oatine.

Oatine erhålles överallt, skriv eljes till

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Iduns byrå och expedition,
Mästersamuelsg. 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Riks 1646. Allm. 9803.
Red. Högman: kl. 11—1. Riks 8660. Allm. 402.
Expeditionen: kl. 9—5. Riks 1646. Allm. 6147.
Annonskont.: kl. 9—5. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:		Idun B, praktuppl. med julnummer:	
Helt år	Kr. 17: —	Helt år	Kr. 22: —
Halvt år	„ 8: 75	Halvt år	„ 11: 50
Kvartal	„ 4: 50	Kvartal	„ 6: —
Lösnummer	„ 0: 35	Månad	„ 2: 25

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.
45 öre å textsida.
20 % förhöjning för särskilt begärd plats.
Utländska annonser:
45 öre efter text., 50 öre å textsida, 20 % förh. för särsk. begärd plats.

Svenska Tryckeriaktiebolaget, Stockholm 1921